

Rakentaja

6/2024

 Rakennusliitto

TYÖMAAT

Rovaniemellä
rakennetaan puusta.
s. 32

KOULUTUS

Lyhytkestoinen
koulutus ei vaikuta
ansiosidonnaiseen. s. 28

 Rakennusliitto

Lama työllistää

Konkurssit ja yrityssaneeraukset
näkyvät toimitsijoiden työssä s. 8

SEURAAVAKSI HALUTAAN LEIKATA SAIRAILTA. S. 18

Johanna Hellsten on kirjoittanut rakennusosalasta vuodesta 2001, eikä ole vielä saanut siitä tarpeekseen.

Ovatko rakennustyömaat turvallisia?

NORMAALISTI tämä kysymys koskee sitä, ovatko rakennustyömaat turvallisia työntekijöille. Onko putoamissuojaukset hoidettu kunnolla? Ovatko laitteet ehjiä ja toimivia? Onko torninosturityöskentelyssä alamies, joka parantaa nostojen turvallisuutta? Onko pölynhallinnasta huolehdittu kunnolla?

TÄLLÄ KERTAA haluan kuitenkin kysyä, ovatko työmaat turvallisia myös sivullisille?

VIIME VUODEN TOUKOKUUSSA romahti Espoon Tapiolan keskuksen työmaan väliaikainen kävelysilta, ja huomattava määrä ihmisiä loukkaantui. Onnettomuuden uhreista pääosa oli lapsia ja osa heistä sai pysyviä vammoja. Silta oli toteutettu ilman kunnollisia suunnitelmia, eikä sitä tarkistettu riittävällä pieteetillä.

TÄMÄN VUODEN ELOKUUSSA Helsingissä, Laakson sairaalan työmaalla tapahtui voimakas räjähdys, jossa loukkaantui kaksi työmaan työntekijää, mutta räjähdys myös sinkosi kiviä kauas työmaan ulkopuolelle. Oli tuurista kiinni, että sivullisia ei loukkaantunut tapahtumassa. Samalla työ-

maalla oli sattunut räjähdys myös vuoden 2023 toukokuussa ja myös sillä kerralla kiviä sinkoutui kovalla voimalla työmaalta ulos.

SYYSKUUN PUOLIVÄLISSÄ ihminen kuoli pudottuaan kaivantoon Helsingin Puutarhakadun taloyhtiön saneeraustyömaalla. Poliisi tutkii parhaillaan, oliko työmaa suojattu riittävän hyvin. Ainakin Helsingin Sanomien mukaan valaistus oli paikalla puutteellinen ja työmaa-aidassa oli aukko, jota onnettomuuteen joutunut luuli jalan-kulkureitiksi.

RAKENTAMINEN on vaarallista hommaa, ja turvallisuudessa pitäisi pystyä huomioimaan myös työmaan ulkopuoliset tekijät. Siinä vaiheessa, kun menetetään ihmishenkiä, jotain on mennyt aina pieleen. Turvallisuus vaatii rasittavaa huolellisuutta, tarkistusten tarkistuksia ja odottamattoman sekä inhimillisen hölmöydenkin huomioimista. Huolimattomuudelle ei saa olla sijaa.

ELÄVÄNÄ KOTIIN sekä työmaan sisäpuolelta että ulkopuolelta. ¶

JUKKA NISSINEN

8
Konkurssit
työllistävät
toimitsijoita.

”Ihmisten tarve
vaihtaa asuntoa
ei ole kadonnut
minnekään.”

– JUHO KOISTINEN

ANTTI KIRVES

12

JUKKA NISSINEN

38

Luottamusmies, kirves-
mies Sami Lukkariselle
Suvantokadun työmaa on
jo tuttu paikka.

JOHANNA HELLSTEN

14

Rakennusliitto
ja Rakennus-
teollisuus RT
järjestivät urakka-
koulutusta työn-
tekijöille ja toimi-
henkilöille.

VAKIOT

- 2 Pääkirjoitus
- 5 Puheenjohtajan palsta
- 12 Henkilö
- 18 Rakentajan terveys
- 36 Laki ja oikeus
- 40 Liiton historiaa
- 44 Kulttuuri
- 46 Kevyttä

KANNEN KUVA: JUKKA NISSINEN

JUKKA NISSINEN

20

Janne Rautiainen
lähettää betonia
maailmalle
ennätystahdissa.

Varapuheenjohtaja Ojanen: Hallitukselta puuttuu logiikka

HALLITUKSEN liturgia on, että paikallinen sopiminen tapahtuu jatkossakin vain yleissitovien työehtosopimuksilla määrättyissä rajoissa. Eikö siis koko uudistuksen edellytys ole nykyisen sopimusjärjestelmän säilyminen, Rakennusliiton varapuheenjohtaja **Jyrki Ojanen** kysyy.

Ojanen kummasteleekin, miksi hallitukselle eivät kelpaa esitykset esimerkiksi yleissitovuuden jäädyttämisestä 10 vuodeksi. Siinä ajassa olisi nähtävissä, johtavatko muutokset yleissitovuuden murtumiseen, ja aika riittäisi myös tarvittavien korjaustoimien säätämiseen – esimerkiksi yleissitovuuden määrittelyä muuttamalla.

Hallituksen esitys paikallisen sopimisen laajentamisesta villiin yrittäjäkenttää on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä.

Tutkijakin runttasi hallituksen väitteet

Hallituksen edustajat ovat kommentissaan pyrkineet kaikin tavoin vähätteleämään paikallisen sopimisen avaamisen merkitystä palkansaajille. Toisen totuuden kertoi vanhempi yliopistonlehtori **Markku Sippola** Helsingin yliopistosta sanomalehti Kalevan (7.9.) haastattelussa. Sippolan mukaan paikallisen sopimisen laajen-

Rakennusliiton varapuheenjohtaja Jyrki Ojanen ihmettelee, miksi hallitukselle eivät kelpaa esitykset yleissitovuuden jäädyttämisestä 10 vuodeksi.

taminen muuttaa Suomen nykyistä järjestelmää ”fundamentaalisesti ja isosti”.

– Isossa kuvassa olemme siirtymässä pohjoismaisesta mallista kohti liberaalia angloamerikkalaista yhteiskuntaa, jossa työntekijöiden palkkaa-

minen ja irtisanominen on helppoa ja työssä käyvien ihmisten köyhyys lisääntyy.

Myös paikallisen sopimisen hyödyt ovat tutkijan mukaan paljon epäselvemmät kuin hallitus antaa ymmärtää.

– Ei ole olemassa mitään empiiristä tutkimusnäyttöä siitä, että työehtoista sopimisen painopisteen muuttaminen koordinoitusta hajautetuksi lisäisi talouskasvua, työllisyyttä tai kilpailukykyä. Tilanne on itse asiassa päinvastoin, Sippola sanoi Kaleva-lehden haastattelussa. ¶

Olemme siirtymässä kohti yhteiskuntaa, jossa työntekijöiden palkkaaminen ja irtisanominen on helppoa ja työssä käyvien ihmisten köyhyys lisääntyy.

Kimmo Palonen
on Rakennusliiton
puheenjohtaja

Kylmää kyytiä

ANSIOSIDONNAISEEN TYÖTTÖMYYSTURVAAN tuli raskaita heikennyksiä 2.9.2024 alkaen. Jo aiemmin tänä vuonna työttömyysturvaa on leikattu pidentämällä niin kutsuttua syyttömän karenssia 5 päivästä 7 päivään ja poistamalla lapsikorotukset. Myös lomakorvausten jakotus on jo otettu käyttöön. Nämä kaikki yhdessä paitsi heikentävät saatavan päivärahan määrää myös viivästyttävät ensimmäisen päivärahan saamista.

NYT VOIMAAN TULEVAT LEIKKAUKSET ovat erityisen myrkyllisiä rakentajille ja etenkin kausityötä tekeville. 40 päivän kuluttua työttömyyden tai lomautuksen alkamisesta päivärahaa leikataan 20 %. Viiden prosentin suuruinen lisäleikkaus iskee 170 päivän kuluttua, jolloin päivärahan määrä on enää 75 % verrattuna lähtötilanteeseen.

KAIKEN TÄMÄN KERROTAAN kannustavan ihmisiä ottamaan työtä vastaan. Sallittaneen ilmaisu VMP, sillä tässä rakentamisen suhdannetilanteessa töitä ei kerta kaikkiaan vaan ole. Päättäjiltä näyttää kokonaan unohtuneen se, että jo ennen näitä työttömyysturvan kiristyksiä työ on pitänyt ottaa vastaan, jos sitä on ollut. Kieltäytyminen on johtanut lopulta päivärahamaksun keskeytykseen. Mielikuva kotona ansiosidonnaisella päivärähalla loisivista työnvieroksujista on päähallituspuolueiden ja median luoma illuusio.

KAUSITYÖTÄ TEKEVÄT, kuten asfalttialan työntekijät joutuvat erityisen vaikeaan tilanteeseen. Voidakseen saada täyttä päivärahaa on työntekijän työskenneltävä 12 kuukautta 28 kuukauden aikana. Kun asfaltointikauden jälkeen työntekijät lomautetaan tai irtisanotaan, iskee 40 päivän jälkeen leikkuri. Työntekijä ei ehdi kerryttämään työssäoloa seuraavaksi talvikaudeksi, vaan joutuu lähtemään seuraavaan talvikauteen valmiiksi 20 % pienemmällä päivärähalla. Mihin töihin maan hallitus arvelee näiden ammattilaisten työllistyvän talvikausiksi?

KÄYTÄNNÖSSÄ MONI ALAN TYÖNTEKIJÄ joutuu vakavasti pohtimaan alan vaihtoa. Nuoremasta päästä siirtymää pois kausityöaloilta tapahtuu jo nyt. Alan työnantajat ovat myös huolissaan työvoiman saatavuudesta, joka on ollut vaikeaa ilman näitä järjettömiä leikkauksiakin. Vaikka työnantajat huolissaan ovatkin niin pitävät silti kiltisti turpansa kiinni maan hallituksen ja Elinkeinoelämän Keskusliiton suuntaan.

EI TÄMÄ VIELÄ TÄHÄN JÄÄ. Seuraavana hallituksen kiikaritähittäimessä ovat työeläkkeet. Orpon hallituksen työryhmätoimeksiannossa ilmoitetaan tarvittavan 0,4 %:n suuruinen säästö bruttokansantuotteeseen verrattuna. Tämä siis ilmoitusasiana. Jollei työryhmä saa tulosta aikaiseksi tekee hallitus omat toimenpiteensä, joilla tavoite saavutetaan. Tämä hallituksen tapaan vaihtoehtoiksi rutto tai kolera on jo tuttua aiemmista lainsäädäntömuutoksista. ¶

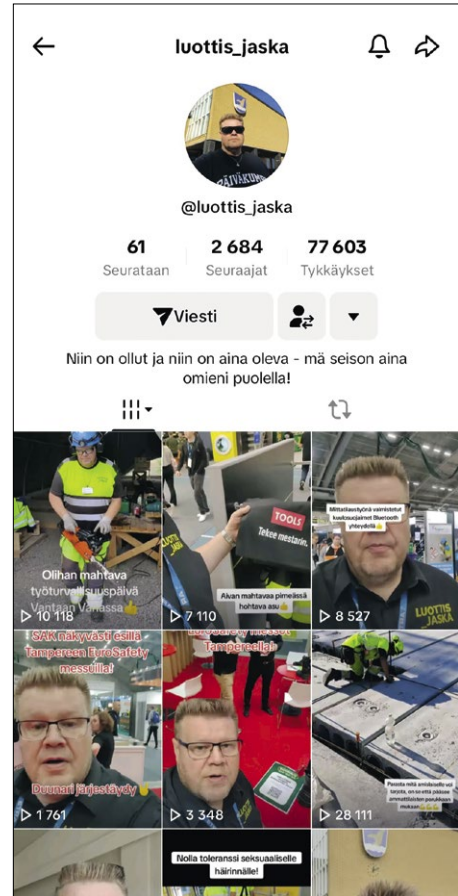
Kimmo Palonen

Luottis_jaska jakaa tietoa TikTokissa

KAKSI VUOTTA SITTEN Jari Jääskeläinen julkaisi karaokevideon sosiaalisen median videosovellus TikTokissa. Sen jälkeen hän on jakanut satoja videoita. Enää videoissa ei lauleta, vaan käsitellään monenlaisia rakennusalaan ja työelämään liittyviä aiheita.

Jari Jääskeläinen ei pelkää ottaa aiheikseen vaikeitakaan kysymyksiä.

Iso osa luottis_jaskan sisällöstä käsittelee työturvallisuusaiheita.

Elokuussa Jääskeläinen, eli nimimerkki **luottis_jaska**, julkaisi videon seksuaalisesta häirinnästä rakennusalalla. Se on katsottu pelkästään TikTokissa noin 360 000 kertaa, minkä lisäksi sitä on jaettu muuallakin sosiaalisessa mediassa.

Kehuja videosta on tullut paljon. Jääskeläinen on YIT Housing Oy:n pääkaupunkiseudun työntekijöiden luottamusmies, ja videon on jakanut myös yrityksen henkilöstöjohtaja kaikille työntekijöille.

Videolla Jääskeläinen viittaa sekä Ylen 4.8. julkaisemaan uutiseen alan seksuaalisesta häirinnästä, että Rakentaja-lehden helmikuussa julkaisemaan kyselytutkimuksen tuloksiin. Rakennusalaan esiintyy paljon seksuaalista häirintää, siihen ei puututa riittävästi ja tukea ei ole tarjolla.

– Meidän on kaikkien puuttuttava epäasialliseen kohteluun, niin pomojen kuin luottamushenkilöidenkin ja ennen kaikkea työnantajien, Jääskeläinen toteaa videolla.

Videon voi nähdä myös Rakennusliiton Facebook- ja Instagram-kanavilla.

Työelämäasiaa nuorille

Innostus työelämäasioiden käsittelyyn somessa lähti liikkeelle ammattioppilaitosvierailuilta.

– Kun juttelee ihmisten kanssa tessistä, lain-säädännöstä ja työelämäasioista, siellä on jengi vaan kännykällä. Siitä tuli mieleen, että pitää ko-keilla TikTokia.

Jäaskeläisen suosituimmat videot käsittelevät työturvallisuuteen liittyviä aiheita. Eniten tykkäyk-siä on tullut videoihin, jotka käsittelevät kuumassa työskentelyä, haalareiden pesua ja optisesti hiottuja silmälaseja.

Kysymyksiä ja kommentteja tulee paljon, ja Jäaskeläinen reagoi kaikkiin jotenkin. Yksityis-viestien kautta hän on myös saanut tietoa Vantaan kaupungin rakennuskohteesta, jossa oli räikeitä työturvallisuuspuutteita. Rakennusliiton toimitsi-jat kävivät sen jälkeen työmaakäynnillä kohteessa ja asian selvitys jatkuu.

Kommenteissa on toki myös asiattomuuksia. Kahden vuoden aikana Jäaskeläinen on kuitenkin poistanut vain yhden kommentin, toiseen videolla esiintyneeseen henkilöön kohdistuneen rasistisen pilkan.

– Itseen kohdistuvat kommentit eivät enää niin paljon vaikuta. ¶

Rakentajan rahasto karttui

RAKENTAJAN RAHASTO on Rakennusliiton perus-tama rahasto, joka jakaa apurahoja liiton jäsenille mm. työmarkkinoihin ja työhyvinvointiin liitty-vään opiskeluun sekä harrastustoimintaan. Kun liitto toukokuussa täytti 100 vuotta, pyydettiin mahdolliset muiden yhteisöjen huomionsoitukset ohjaamaan Kansan Sivistysrahaston hallinnoi-maan Rakentajan rahastoon liiton jäsenten eduksi.

Lahjoituksia juhlapäivänä kertyi yhteensä 5 850 euroa. Rakennusliitto kiittää kaikkia lahjoittajia: Ammattiliitot Pro ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, STTK Toimihenkilökeskusjärjestö ry, Koneyrittäjät ry, Rakennusteollisuus RT ry & RT:n toimialayhdis-tykset sekä Y-Säätiö. ¶

Mistä rahat elämiseen, jos jäätkin ilman työtä?

A

KASSA

Ja elämä jatkuu.

[A-kassa.fi](https://www.a-kassa.fi)

Monta työtä, monta alaa – yksi työttömyyskassa!

Seuraa meitä somessa @AvoinKassa

Lama kiristää kaikkien hermoja

Rakennusliiton toimitsijoiden työmäärät ovat kasvaneet räjähdysmäisesti. Vastakkainasettelu työmailla on koventunut.

ALUETOIMITSIJA Lauri Kinnunen työskentelee yksin Joensuun palvelupisteessä.
– Toimistopäivinä käy enemmän asiakkaita. Ennen kävijämäärä vaihteli viikoittain sen mukaan, oliko porukalla ansiöpäiväraha-

muksen jättöpäivä vai ei. Nyt tuodaan lomautuspapereita.

Palkkaturvahakemukset ovat myös lisääntyneet. Kinnusella on vireillä puolenkymmentä palkkaturvaa kesäajalta. Palkkaturvat ratkotaan liiton edunvalvontakoneistossa, mutta

tarvittavat lisäselvitykset työllistävät aluetoimitsijoita.

Pohjois-Karjalassa valtaosa rakennustyömaista keskittyy Joensuuhun.

– Muutamat käynnissä olevat uudiskohteet valmistuvat ensi kevään ja kesän aikana. Saneerausta ja kiinteis-

töjen tilanmuutostöitä tehdään enemmän. Työmailla kysellään, milloin tämä taantuma loppuu, mikä viittaa siihen, että talven töistä ei ole tietoa.

Rakennusliiton toimitsijoiden puhelinringissä on reilun vuoden sisään tapahtunut selkeitä muutoksia jäsenten huolenaiheissa.

– Aikaisemmin kysymykset olivat monimutkaisempia. Nyt jäsenistö kysyy lomautukseen ja työttömyysturvaan liittyviä peruskysymyksiä, kuten työssäoloehdon täyttymistä ja erilaisten puhelinnumeroiden metsästyistä. Englanninkielisten kyselyiden aiheet ovat pysyneet samanlaisina.

Puhelinringin yhteydenotot ovat pysyneet samalla tasolla, mutta suurien puhelinsoittojen määrä on tuplaantunut. Suoraa kontaktia ottavat niin jäsenet, työnantajat kuin palkanlaskijatkin.

– Suorat soitot eivät haittaa, sillä suurin osa on omalta alueelta. Niitä asioita on helpompi käydä läpi ennen kuin ne muuttuvat ongelmiksi ja tulevat työpöydälleni.

Kinnusen mukaan rakennusala on murrosajan tunnelma. Tuleva tes-kierros mietityttää niin työntekijöitä kuin -antajiakin.

– Paikallisen sopimisen pykälien aukaiseminen vaikuttaa tulevaan kierrokseen. Meille toimitsijoille tulee varmasti kiireinen kevät.

Liiton jäsenyys käy hyvin kaupaksi

Tampereen aluetoimitsija **Ville-Veikko Kuusinen** vastaa erityisesti infra-alan ja talonrakennusalan kysymyksiin.

– Konkurssit ja maksukyvyttömyydestä johtuvat palkkasaatavat heijastuvat yhteydenotoissa. Jos aikaisemmin kysyttiin tessin tulkinnoista, nyt tulee paljon kovia asioita. Irtisanomisajan palkoista on jatkuvasti riitoja.

Lista jatkuu Tampereella YT-neuvottelujen ja erilaisten sopeutustoitien ongelmien neuvonnalla. Vuokratyöntekijöiden ongelmat ovat myös pahentuneet.

Rakennusyritysten konkurssit näkyvät Helsingissä jo katukuvassa. Maanrakennusyritys E. M. Pekkinen Oy:n konkurssi pysäytti Hakaniemessä katutyöt ja metroaseman kannalta kriittiset vesieristystyöt jäivät kesken. Pekkinen palveluksessa oli satakunta työntekijää.

Kuusinen tekee normaalin jäsenten neuvonnan lisäksi riita-asioiden jatkovalmistelua.

– Työjonossa olevista asioista suuri osa liittyy konkursseihin ja palkkaturva-asioihin. Pöydälläni on tapauksia, joissa konkurssipesän hoitaja on nostanut palkkaturvan teossa kädet pysäyttiin, koska yrityksen työaikakirjanpidossa on niin suuria epäselvyyksiä. Konkurssipesä voi olla jopa niin kuiva, ettei pesänhoitaja saa tiloimistolta edes palkkalaskelmia.

Tessin merkitys näkyy siinä, että työnantajat ovat paremmassa taloustilanteessa maksaneet työntekijöilleen parempia palkanlisäjä ja tarjonneet muita työsuhteeseen liittyneitä etuisuuksia. Nyt näistä halutaan päästä eroon, mikä tietenkin harmittaa työntekijöitä.

– Raha on nyt tiukassa. Siihen kulumoinituvat monet meidän jäsentemme työsuhteongelmista tällä hetkellä.

Lähes ainoa positiivinen asia nykytilanteessa Kuusisen mielestä on se, että liiton jäsenyys käy erittäin hyvin kaupaksi.

Kuusinen seuraa talonrakennuksen lisäksi infrapuolta.

– Infra ei ole saanut aivan samalla lailla iskuja kuin talonrakennus. Tiettyillä infran erityislohkoille on saatu jopa lisärahoitusta ja töitä tehdään täydellä höökillä.

Infrayrityksillä on myös mahdollisuuksia vaihtaa talonrakentamiseen liittyvät työkohteet esimerkiksi yhdyskunta-, kaapeli- ja kaukolämpörakentamiseen.

– Silta- ja ratarakentamisessa tilanne on lähes normaali. Ehkä ylitöitä tehdään nyt vähemmän.

– Ennen tätä keikausta rakentamisessa kaikilla aloilla on painettu täyttä häkää 10 vuotta. Infrapuolellakin on totuttu siihen, että talvellakin on töitä. Nyt meillä on töissä sukupolvi, joka ei ole vielä lomautuksia kokenut.

Työttömyysturvan heikennykset näkyvät myös yhteydenotoissa. Lisää sapiskaa tuli viimeksi syyskuun alussa

– Meillä on kova huoli jäsentemme puolesta.

Talotekniikka pysyy pinnalla

Helsingin palvelupisteen aluetoimitsija ja **Timo Turpeinen** näkee, että Orpon hallituksen politiikka on lisännyt työnantajien ja -tekijöiden välistä vastakkainasettelua.

– Aikaisemmin työnantajien kanssa pääsi helpommin sovintoon riitatilanteessa. Nyt tuntuu siltä, että pienikään asia ei nytkähdä eteenpäin.

Tiukat taloudelliset ajat ovat tietenkin toinen tärkeä tekijä vastakkainasettelun lisääntymisessä.

– Tiukat ajat näkyvät myös siinä, että työntekijät yrittävät hakea palkkasaatavia myös työsuhteen loppumisen jälkeen.

Talotekniikkaa seuraavalle aluetoimitsijalle alan työllisyystilanne ei kuitenkaan ole pahin mahdollinen, vaikka työttömyys on lisääntynyt myös talotekniikka-alalla.

– Viime vuoden tammi-heinäkuuhun verrattuna koko maassa talotekniikka-alalla työttömäksi tai lomautetuksi ilmoittautuneita oli noin

70 prosenttia ja Uudellamaalla noin 160 prosenttia enemmän tämän vuoden vastaavana aikana.

Joitakin talotekniikka-alan yrityksiä on mennyt konkurssiin ja muutamat yritykset ovat vetäytyneet alalta kokonaan. Onneksi isommilta konkurseilta on vielä vältytty.

– Palkkaturvia tulee tasaiseen tahtiin etenkin alihankintaketjun loppupään yrityksiltä. Tilanne ei ole kuitenkaan katastrofaalinen.

Turpeisen mukaan asialliset yrittäjät haluavat pitää hyvät asentajat ja urakkaryhmät työn syrjässä kiinni.

Pohjois-Ruotsiin lamaa pako

Lapissa rakennusalan taantuman keskellä loistaa 2 valopilkku: matkailu ja Ruotsi.

Pohjois-Ruotsissa on käynnissä kymmenien miljardien eurojen investointialto. Ruotsalaiset aikovat olla vihreän siirtymän edelläkävijöitä teollisuudessa ja kaivostoiminnassa. Rovaniemen palvelupisteen aluetoimitsija **Ville Vuorjoki** on ollut mukana madaltamassa suomalaisten työntekijöiden lähtökynnystä.

– Monet suomalaiset yritykset ovat perustaneet Ruotsiin tytäryhtiöitä. Meidän jäseniämme on jo mennyt sinne töihin, Vuorjoki toteaa.

Matkailualan rakennushankkeet ovat tarjonneet töitä etenkin Ylläksellä ja Levillä.

– Luksusmökkirakentamista on ympäri Lappia.

Rovaniemellä kovan rahan asuntorakentaminen on pysähdyksissä, mutta julkiset kohteet työllistävät.

– Kaupungintalo ja kirjasto ovat peruskorjauksen alla. Geologisen tutkimuslaitoksen saneeraus ja laajennus alkoi juuri. Koulu- ja päiväkotihankkeita on tällä hetkellä käynnissä 4 kappaletta.

Vuorjoelle tulevat yhteydenotot ovat linjassa eteläsuomalaisten kollegoiden kanssa.

– Aikaisemmin helposti neuvottavissa olleet asiat ovat menneet hankaliksi. Työnantajien riitaherkkyys

on noussut. Toisaalta työnantajat kyselevät myös neuvoja, mikä on todella hyvä asia.

Jäsenten yhteydenotoissa oli selvät piikit keväisen lapsikorotusten poiston ja syyskuun alun työttömyysturvan kiristämisen kohdalla.

– Ennen syyskuun alkua kyseltiin kannattaako jäädä lomautukselle ennen kuin vaihdetta. Työelämän aloitettaville nuorille muutokset vaikeuttavat merkittävästi työttömyysturvan piiriin pääsemistä.

Pahimmat tapaukset ratkotaan keskustoimistolla

Kun liiton jäsenen asiat menevät todella hankalaan solmuun, riidan ratkominen siirtyy sopimusalavastaville eli tes-toimitsijoille. Talonrakennusalan sopimusalavastaava **Toni Malmström** tunnistaa aluetoimitsijoiden muuttuneen tilanteen ja lisääntyneen työpaineen.

– Työpöydälläni on nyt sellaisia tapauksia, jotka aiemmin olisivat ratkenneet jo työmaalla. Riita olisi laitettu puoliiksi ja sataset pistetty jakoon. Molemmin puolin pidetään loppuun asti omasta tulkinnasta ja yhtään ei anneta periksi.

– Monelle yritykselle on täysin uusi asia, miten irtisanoitaan tai lomautetaan työntekijöitä. Meillä on vielä tämä oma kummajaisemme eli ehdollinen irtisanominen. Rakentamisessa on ollut niin pitkään hyvät ajat, että myös työntekijät ovat unohtaneet, miten nämä asiat toimivat.

Juttumäärät ovat tuplaantuneet parin vuoden takaisesta tilanteesta.

– Aluetoimitsijoilla työtaakka on lisääntynyt vielä enemmän esimerkiksi palkkaturvahakemusten takia. Aluetoimitsijat koppaavat pahimman ruuhkan riidoista.

Malmströmillä käsittelyssä ovat etupäässä järjestäytyneiden yritysten riidat. Aluetoimitsijoiden asiakaskuntaan kuuluu paljon järjestäytymättömiä rakennusyrityksiä, joiden tes-osaaminen voi olla vielä huonommissa kantimissa. ¶

HALUATKO

Rakentaja

-LEHDEN KOTIISI

MYÖS ENSI VUONNA?

Vuonna 2025 Rakentaja uudistuu!

Kehitämme uutistuotantoa verkossa ja mobiilissa, jolloin sinulla on aina taskussasi Rakentajan tuoreita uutisia.

Paperilehti ilmestyy jatkossa 6 kertaa vuodessa.

Saat laadukkaan ja näyttävän lukupaketin kotiisi edelleen maksutta,

kun teet tilauksen Rakennusliiton eAsioinnissa tai

verkkosivuillamme olevalla lomakkeella (rakennusliitto.fi/tilaa)

Tarvittaessa voit tehdä tilauksen myös tai jäsenpalvelun kautta:

asiakirjat@rakennusliitto.fi tai puh. 020 690 231 (ma-pe klo 9-15).

Juho Koistinen

- Aloitti Laboressa 1.7.2023. Ennustepäälliköksi tämän vuoden alusta.
- Taloustieteen väitöskirja lähtee esitarkastukseen tänä syksynä Helsingin yliopistolle.
- Työn ja talouden tutkimus LABORE oli aikaisemmin Palkansaajien tutkimuslaitos.

Laboren ennustepäällikkö Juho Koistisen mukaan rakennusalan taantumaa ei ole nopeasti helpottavia ratkaisuja.

Pohjalla ollaan

Laboren ennustepäällikkö Juho Koistinen uskoo, että rakentaminen alkaa nyt elpyä hiljalleen.

RAKENTAMINEN TIPPUI Suomessa vuonna 2022 syvään talousahdinkoon. Työn ja talouden tutkimus Labore ennustaa, että rakentamisessa päästään vasta ensi vuoden lopulla tuotannon määrässä samalle tasolle kuin ennen notkahdusta.

– Pidän erityisesti silmällä uusien asuntolainojen nostohalukkuutta, Laboren ennustepäällikkö **Juho Koistinen** toteaa.

Vaikka korkotaso on laskenut tänä syksynä, asunnon ostajat eivät ole vielä lähteneet liikkeelle. Suomi ei ole asuntokaupan hyytymisessä yksin, sillä tilastojen mukaan asuntolainojen kysyntä on Euroopassa vähäisintä vuosikymmeneen.

Koistinen seuraa taloutta lintuperspektiivistä.

– Seuraan tarkasti talouden yleisiä näkymiä. Rakentamisessa on erityispiirteitä, mistä syystä se on kärsinyt suuren taantumien vuoden 2022 lopusta lähtien.

– Rakentamisen arvoketjut ovat pitkiä, jolloin yhden ison toimijan kaatuminen vaikuttaa pitkälle alihankintaketjuun. Esimerkiksi palvelusektorilla ison yrityksen konkurssin vaikutukset eivät ole niin suuria, Koistinen vertaa.

Koronapandemiasta rakennusala selvisi yllättävän hyvin. Sen jälkeen tilanne mutkistui merkittävästi.

– Pandemian jälkeiseen aikaan liittyi valtava finanssipoliittinen elvytys, joka kiihdytti inflaatiota. Toiseksi lähes samaan aikaan alkoi Venäjän hyökkäys Ukrainaan.

Raaka-aineiden ja energian hinnan nopea nousu yhdessä elvytysinflaation kanssa pakotti Euroopan keskuspankin nostamaan ohjaukorkoaan

– EKP nosti vuonna 2023 todella ripeästi korkojaan. Suomessa kotitaloudet ovat sitoneet lainansa lyhyisiin markkinakorkoihin, mistä syystä koronnostot vaikuttavat nopeasti ihmisten halukkuuteen ottaa uutta asuntolainaa ja vaihtaa asuntoa.

Lisäkerrettä asuntokaupan hyytymiseen toi asuntojen arvon romahdaminen kaupankäynnin loputtua. Uusien asuntojen rakentaminen seisahtui.

– Toimitila- tai korjausrakentamisen tilanne on vähän parempi.

Edessä loiva ylämäki

Koistinen uskoo, että rakennuslaman pohja on nyt saavutettu.

– Ihmisten tarve vaihtaa asuntoa ei ole kadonnut minnekään. Tilanne

lähtee todennäköisesti muuttamaan kuluva ja ensi vuoden aikana. Jarruna on vielä se, että entisestä asunnosta ei olla vielä valmiita luopumaan arvonalenneman takia. Tosin sama alennema koskee myös tulevaa asuntoa.

Vanhan asunnon halpenemisen näkee heti, mutta tulevan asunnon arvon kehitystä ei voi tietää etukäteen.

– Asuntojen arvon nousu vuoden 2021 hintatasolle tulee olemaan loivempi kuin pudotus sieltä, Koistinen ennustaa.

Lyhyellä aikavälillä rakennuslaman selättämiseen ei ole kunnollisia keinoja.

– Julkisten infrastruktuurihankkeiden avulla rakentamista pystytään pirstämään väliaikaisesti. Samoin julkista asuntotuotantoa voitaisiin kiihdyttää tällaisina aikoina.

Koistisen mukaan ongelmana on se, että valmiita suunnitelmia ja lupapäätöksiä näihin hankkeisiin ei ole olemassa. Ennen kuin projektit saadaan käyntiin, lama on jo ohi. Kunnilla ja valtiolla ei ole pöytälaatikossa sopivia kohteita odottamassa.

– Julkisten tilojen ylläpito- ja korjaushankkeet sekä suunnittelussa olevien rakennusprojektien nopeuttaminen olisivat nopeasti toimivia ratkaisuja. ¶

Ryhmissä toimihenkilöt ja työntekijät sekoittuivat ja keskustelu oli vilkasta.

– IDEA **YHTEISIIN KURSSEIHIN** lähti siitä huolesta, että urakalla tehtävä työ on vähentynyt dramaattisesti viime vuosina, 13 prosenttiin. Pelätään, ettei tilanne parane nyt, kun alalla menee heikosti. Huoleemme yhtyi myös Rakennusteollisuus RT, koulutuksen puuhamies, Rakennusliiton talonrakennusalan sopimuslavastaava **Toni Malmström** kertoi.

– Olemme aiemmin kouluttaneet pelkästään rakennustyöntekijöitä esimerkiksi erilaisilla urakanmittaus- ja nokkamieskursseilla, mutta nyt mukaan ovat tervetulleita kaikki aina työnjohdosta toimitusjohtajiin saakka, Malmström jatkoi.

RT:n Talonrakennusteollisuuden Itä-Suomen aluepäällikkö **Kimmo Anttonen** totesi, että kurssi on osoitus liittojen hyvästä yhteistyöstä.

– Suuri osa alan asioista, joita tavoittelemme, on samoja. Rakennusliitolla on hyvä verkosto ja luottamusmiehiä saatiin hyvin mukaan. Yritysten osalta vastaanotto oli hiukan valjua, vaikka nyt juuri voisi olla resursseja, kun aika on ankea. Tietyt kärkiyritykset olivat tietysti heti mukana, Anttonen sanoi.

Anttonen mukaan urakkatyön vähäisyys ei ole pelkästään yrityksistä kiinni.

– Urakkanokkia tarvitaan ja heitä on entistä vähemmän. Heidä saadaan tehtyä yhteistyössä. Siihen liittyy jatkuva oppiminen ja kouluttaminen esimerkiksi Rakennusliiton kursseilla. Toki se vaatii myös halua johtaa ja kantaa vastuuta. Työnantajalla on vastuu spotata osaavia nuoria ja viedä heidät urakkaporukan läheisyyteen, Anttonen muistutti.

Hei kaveri,
miten jaksat?

Tässähän tämä.
Mitä nyt välillä
uuvuttaa!

RAKENTAJAN RUKKANEN

Aina on hyvä aika huolehtia omasta jaksamisesta ja mielenterveydestä!

Rakentajan rukkanen on verkkotyökalu, joka auttaa sinua oman hyvinvointisi ylläpidossa ja mielenterveytesi tukemisessa.

Rakentajan rukkanen on kehitetty rakentajille yhdessä MIELI Suomen Mielenterveys ry:n kanssa.

**RAKENNUSLIITTO.FI/
RAKENTAJAN-RUKKANEN**

Kouluttaja Anssi Koskenvesa haastoi osallistujia urakanlaskuun.

Kursseja on tähän mennessä järjestetty Vantaalla, Kuopiossa ja Tampereella. Rakentaja-lehti lähti paikan päälle Kuopioon katsomaan, miten yhteinen oppiminen sujuu työnjohdolta ja työntekijöiltä.

Tessi on hyvä tuntea

Hotelli Puijonsarveen oli kokoontunut kolmisenkymmentä työntekijää ja työnjohdon edustajaa lämpimänä syyskuun päivänä. Koulutusta veti **Anssi Koskenvesa Mittaviiva Oy:stä**.

– Tässä koulutuksessa kehitämme urakanlaskentataitoja ja lisäämme luottamusta sopijapuolten välille, Koskenvesa selvensi kurssin päätavoitteita.

Rakennusliiton Toni Malmström käsitteli alkuun talonrakennusalan tessin urakkatyötä käsittelevät pykälät. Malmström muistutti, että urakkatyöstä pitäisi aina maksaa vähintään palkkaryhmä 4:n mukaista tuntipalkkaa, mikäli urakka ”jää mahasta kiinni”.

– Ja urakasta pitää aina tehdä kirjallinen sopimus. Silloin välttytään lopputappeluilta. Jos urakkaa tehdään työkontana, he sopivat sisäisesti, miten potti jaetaan, työnantaja ei sitä päättä.

Urakka hyvä, esteitä riittää silti

Tes-kirjausten jälkeen kouluttaja Koskenvesa laittoi osallistujat vastaamaan kysymykseen, mitkä 3 asiaa tulevat mieleen urakkatyöstä. Sanapilvessä toistuvat sanat hyvä, tuottava, motivoiva, paras työmuoto, paremmat ansiot. Osallistujien mielikuva oli valmiiksi myönteinen. Siksi olikin tärkeää selvittää, mitä kurssilaiset pitävät urakkatyön lisääntymisen esteenä.

Osallistujat jaettiin kuuteen ryhmään. Ryhmän jäsenten tehtävänä oli kirjoittaa niin monta post-it-lappua kuin mieleen tuli niistä syistä, joiden takia urakkatyö on vähäistä. Lopuksi ryhmä kokosi laput yhteiseksi näkemykseksi.

Ryhmien ajatukset olivat hyvin samanlaisia. Luottamuksen ja osaamisen puutteet, tottumus lähinnä aliorakoinnin käyttöön jne. Työnjohto toi lisäksi esille muutaman heidän näkökulmastaan tärkeän syyn; sopivia työntekijöitä ei löydy tai sopivia urakkakokonaisuuksia ei löydy. Korjausurakointia pidettiin erityisen haastavana ja toivottiin urakanlaskentaan kaikille osapuolille sopivaa, yhteistä kännykkäsovellusta.

Koskenvesa haastoi pohtimaan, miten esteitä kumotaan.

YIT vahvasti mukana

Eri kaupunkien tilaisuuksissa ei voi olla huomaamatta, että YIT:n työntekijöitä on ollut paikalla huomattava määrä. Mistä tämä johtuu?

Kehitysinsinööri **Susanna Forstenin** mukaan YIT:ssä on paljon omia, osaavia työntekijöitä ja YIT haluaa jatkossa teettää vielä entistä enemmän urakoita omalla työvoimalla.

– Oma työvoima kun on kustannustehokasta, laadukasta ja myös työturvallisuus osataan ottaa hyvin huomioon. Me panemme nyt paukkuja siihen, että saamme omien urakoiden määrää kasvatettua, Forsten kertoo.

– Siirryin vuosi sitten YIT:n resurssipalveluun, johon kaikki työntekijämme kuuluvat. Yksi tärkeimmistä työni osa-alueista on ollut juuri työkontien ja urakkatyön kehitystyö.

– Huomasimme, että urakoiden laskemiseen tarvittiin lisäoppia. Eli tämä Rakennusliiton ja RT:n kurssi tuli siis kuin tilauksesta. Rekrytoimme pääluottamusmiehes **Jussi Sakarin** kanssa mahdollisimman paljon porukkaa osallistumaan kurssille.

YIT:ssä on jo valmiiksi kokeneita urakantekijöitä, mutta tarkoituksena olisi saada mukaan nyt myös niitä, joilla kokemusta ei vielä ole.

– Koulutuksella heitä voidaan saada kiinnostumaan ja uskaltautumaan mukaan urakkatyöhön. Minä toimin sitten apuna ja linkkinä työnjohdon ja työntekijöiden välissä, kun urakkaa aletaan suunnitella, Forsten lupaa.

- Toiminnan pitää olla läpinäkyvä; miten asioista lasketaan ja mitä tehdään. Jotta urakassa päästäisiin toimimaan kuten on tarkoitus, myös suunnitelman, materiaalien, tekijöiden, työvälineiden ja mestan on oltava kunnossa. Jos noista yksikin on pielessä, työ ei etene. Toisaalta työntekijöiden pitää myös kestää pientä epävarmuutta, ettei kaikki ole aina 100-prosenttisesti kunnossa.

Yhteisten pohdintojen jälkeen kurssilaiset saivat harjoitella urakanlaskua valitsemalla erilaisia urakoita, kuten väliseinätyö, elementtityö, puuikkunoiden ja ovien asennustyö, ulkoseinä- ja vesikattotyö sekä sisäpuutyö Mittaviivan kehittämää tes-laskinta hyödyntäen.

- Yritän aina sanoa työnjohdolle, että jos he ovat teettämässä jotain aliurakoitsijalla, tekisivät laskelman siitä, mitä sama urakka maksaisi talon oman väen tekemänä, Koskenvesa vinkkaa.

Hyvä fiilis

Aluksi, kun toisilleen tuntemattomat ihmiset kerääntyvät yhteen, on tunnelma luonnollisesti jäykkä. Olikin kiinnostavaa, miten nopeasti työntekijät ja työnjohtajat löysivät yhteistä keskusteltavaa.

- Fiilis oli tosi hyvä. Siellä pystyttiin keskustelemaan urakkatyön lisäämisen esteistä. Moni niistä oli meillä jo tiedossa, mutta nyt saimme kuulla myös työnjohdon näkökulman. Molempien osapuolten osaamisen puutteet estävät urakamuotoisesta työstä sopimisen. Oli ilo huomata, että siellä melkein hierottiin jo kauppaakin urakasta, Malmström iloitsi tilaisuuden jälkeen.

Osallistujat kommentoivat tilaisuuden palautteissa, kuinka haasteet tuntuivat olevan samanlaisia jokaisella, hyvää keskustelua ja luottamuksen ilmapiiriä ja että kurssilla oli aiheellista asiaa. 📞

Kännykän käyttö oli luvallista, sillä tes-laskuri löytyy kännykästä.

HOLIDAY CLUB

Nauti Holiday Clubin jäsen- eduista

Hae nyt Rakennusliiton jäsenille räätälöityä lomaetua viikoille 1–22/2025.
Hakuaika 23.9.–21.10.2024.

KATINKULTA

Hiekkaniemen huoneisto
6+2:lle viikot 7, 9–10 **550 €/vko**

Golfpuiston huoneisto
4+2:lle viikot 3–6 **350 €/vko**
4+2:lle viikot 7–12 **550 €/vko**

SAIMAAN RAUHA

Anttilankaaren huoneisto
4+2:lle viikko 22 **350 €/vko** tai **200 €/vki** pe–ma tai arki ma–pe

Rantapuiston huoneisto
4+2:lle viikot 20–21 **350 €/vko**

SALLA

Tunturitähden huoneisto
4+2:lle viikot 11–13, 15–16 **500 €/vko**

TURUN CARIBIA

Spa Lodge 1 huoneisto
4+2:lle viikot 3–5, 11–12 **350 €/vko** tai **200 €/vki** pe–ma tai arki ma–pe

TAMPEREEN KEHRÄÄMÖ

Lapinniemen huoneisto
4+2:lle viikko 8 **550 €/vko** tai **300 €/vki** pe–ma tai arki ma–pe
4+2:lle viikot 4, 7, 11, 17 **350 €/vko** tai **200 €/vki** pe–ma tai arki ma–pe

KUUSAMON TROPIIKKI

Petäjälammenranta 7 huoneisto
4+2:lle viikot 1, 7–10, 13–15 **550 €/vko**
4+2:lle viikot 2–3, 19–21 **350 €/vko**

KUUSAMO, RUKA:

Koy Kuusamo Rukatunturintie 8
4+2:lle viikot 1, 8–16, 36–38, 52 **550 €/vko**
4+2:lle viikot 7, 17, 28–30 **350 €/vko**

SAARISELKÄ

Ruskarinteen huoneisto
4+2:lle viikot 8–16 **550 €/vko**

Villas Saariselkä 3 huoneisto
4+2:lle viikot 7–8, 13–16 **550 €/vko**
4+2:lle viikot 5–6, 21–22 **350 €/vko**

VIERUMÄKI

Vierumäki Villas 2 huoneisto
4+2:lle viikot 8–9 **550 €/vko**

YLLÄS

Musko IV huoneisto
4+2:lle viikot 1, 9–14, 16 **550 €/vko**

ARVONTA 24.10.2024. Kaikki osallistuneet saavat ilmoituksen sähköpostitse. Arvonnoissa mahdollisesti vapaaksi jääneet ajankohdat tulevat varattaviksi 31.10.2024 klo 10.

HAE LOMAA www.holidayclub.fi/yrityspalvelu, kirjaudu käyttäjätunnuksella "Rakennusliitto" ja salasanaanalla: mukavaloma.

KATSO MYÖS yhä vapaana olevat liiton lomat vuoden 2024 loppuun asti sivustolla kohdasta VAPAAT VIIKOT ja varaa heti! Näille lomille varaukset varausjärjestyksessä ja tiesithän, että 14 vuorokauden sisällä alkavat liiton lomat vain puoleen hintaan äkkilähtönä, äkkilähtöjen varaukset puhelimitse.

Holiday Club Yrityspalvelu

puh. 0300 870 903 (arkisin 9–15) puhelun hinta
0,60 €/min korkeintaan 3 € + pvm/mpm
yrityspalvelu@holidayclub.fi

Seuraavaksi halutaan leikata sairailta

Hallituksen suunnitelmat sairauspäivärahan leikkauksesta osuvat kovaa esimerkiksi ikääntyneisiin työntekijöihin.

ORPON HALLITUS esittää sairauspäivärahan leikkaamista. Leikkaus kohdistuu jo 2 400 euroa kuussa tienaaviin ja heihin, jotka joutuvat olemaan pidempään sairauslomalla.

Sairauspäivärahalla on ollut vankat perusteet jo sitä luotaessa 1960-luvulla.

– Kun sairausvakuutusjärjestelmää luotiin, sen ajatus oli, että halutaan pitää kaikki mukana ja turvata ihmisten toimeentulo. Saa rauhan toipua sairauksista, eikä päällimmäisenä tarvitse murehtia, mistä saa itselleen ja perheelleen leipää pöytään, SAK:n asiantuntijalääkäri **Riitta Työlä-järvi** sanoo.

– Mikäli sosiaaliturva ei ole riittävällä tasolla, voi jo muutaman kuukauden sairastaminen tehdä sen, että omaisuutta, kuten auto tai asunto, on myytävä. Hyvinvointiyhteiskunnassa on ainakin vielä totuttu ajattelemaan, että se olisi kohtuuton, Työlä-järvi jatkaa.

Lääkäri muistuttaa, että kenelle tahansa voi tulla eteen tilanne, että sairastuu vakavasti ja pitkäaikaisesti.

– Vaikka kuinka yrittäisi huolehtia terveydestään, jotain voi sattua.

Taso heikkenee selvästi

Sairauspäivärahaa maksetaan arkipäiviltä, kun omavastuu-aika on kulunut. Arkipäiväksi katsotaan myös lauantai. Omavastuu-aika on tavallisimmin sairastusmispäivä ja sitä seuraavat 9 arkipäivää.

Tähän asti sairauspäivärahan korvaustaso on ollut noin 70 prosenttia palkasta vähän alle 3 000 euroon saakka ja sen ylittävältä osalta 20 prosenttia. Hallituksen suunnitelmissa 70 prosentin korvaustaso ylittäisi enää vähän päälle 2 000 euroa kuussa tienaaviin ja siitä ylimenevältä osalta korvaus laskisi 15 prosenttiin.

– Eihän se mikään kultakaivos ole ollut tähänkään asti. Hallitus perustelee monia leikkauksia pohjoismaisella mallilla, mutta esimerkiksi Norjassa sairauspäiväraha on 100 prosenttia palkasta ensimmäisen vuoden ajan (52 viikkoa). Eli riippuu, mitä pohjoismaata tarkastelee, Työlä-järvi huomauttaa.

Työlä-järven mukaan leikkaus tulee käytännössä kohdistumaan lähes kaikkiin täysiaikaisiin työntekijöihin.

Kuten monessa muussakin lainsäädäntö-hankkeessa, myös sairauden osalta hallituksen eri toimet kumuloituvat tietyille yksilöille. Vaikuttaa siltä, että kokonaisarvioita heikennyksistä ei ole tehty, vaan tarkasteltu kapeasti yhtä toimenpidettä kerralla.

– Sairastamisesta tulee lähes aina muitakin kuluja, joita nykyhallitus on nostamassa. Lääkkeiden alv-korotus, terveydenhuollon asiakasmaksut ja lisäksi hoitotakuuta heikennetään, joka hidastaa hoitopääsyä ja siten pidentää sairauslomia. Eli useat tekijät heikentävät yhdessä sairastuneen toimeentuloa.

”Mikäli sosiaaliturva ei ole riittävällä tasolla, voi jo muutaman kuukauden sairastaminen tehdä sen, että omaisuutta, kuten auto tai asunto, on myytävä. Hyvinvointiyhteiskunnassa on ainakin vielä totuttu ajattelemaan, että se olisi kohtuutonta.”

Mielenterveysongelmat ykkösenä

Pitkissä sairaslomissa tyypillisimpiä ovat mielen-terveysyyt.

– Erityisesti ahdistuneisuushäiriöissä on ollut nuorilla nousua. Useimmiten siitä pystyisi toipumaan kohtuullisessa ajassa, mutta tässäkin hoidon saatavuus ja hoitotakuun heikkeneminen vaikuttaa niin, että pidentyviä työkyvyttömyysjaksoja tulee todennäköisesti enemmän, Työläjärv toteaa.

Toinen selkeä ryhmä ovat ikääntyneet työntekijät, joilla on tuki- ja liikuntaelinongelmia. Lisäksi syöpäsairaudet voivat aiheuttaa pitkiä poissaolojaksoja.

– Raskaan fyysisen työn tekijöille tulee esimerkiksi erilaisia kulumia. Koska niiden syy-seuraus-suhteet ovat monimutkaisia, ei niihin liittyen usein saa ammattitautidiagnoosia. Kulumien syntymiseen vaikuttavat työ, perimä, elämäntavat ja ihan tuurikin.

Osassa tapauksista raskaassa ja kuluttavassa työssä – mitä monet rakennusalan työt ovat – koettu oire on voimakkaampi ja sen haitta työkyvylle on suurempi verrattuna kevyempään työhön.

Hallitus on perustellut leikkausta sillä, että niukempi päiväraha parantaa työllisyyttä, kun ihmiset palaavat nopeammin takaisin työelämään.

– Tämän taustalla on sellainen ihmiskäsitys, että ihmiset yrittäisivät lintsata ja että vaivat eivät olisi aitoja. Kun ihminen pystyisi valitsemaan, että ”nyt minä paranan” tai ettei haitta työssä selviämiseksi olisikaan merkittävä. Minä en usko tähän lainkaan.

Työläjärv arvelee, että ihmiset lähinnä tulisivat puolikuntoisina työpaikalle, jolloin työn tuottavuus tehokkuus kärsisivät joka tapauksessa.

– Lisäksi jos rakennusalalla tulee puolikuntoisena töihin, se on työturvallisuusriski. Jos sinulla on kipuja, kolotuksia, masennusta jne. se vaikuttaa motoriikkaasi, huomiokykyysi ja keskittymiskykyysi, jolloin tapaturmariski kasvaa.

Jos sairaspäiviä ja niiden kustannuksia halutaan kuitenkin vähentää, mikä olisi oikea tie?

– Tehdään se, minkä tiedetään olevan hyödyllistä terveyden edistämiseksi ja työkyvyn tukemiseksi. Ihmisen on päästävä nopeasti hoitoon. Lisäksi se lähtee siitä, että työn suunnittelu ja organisointi on tehty hyvin ja työkuorma on kohtuullinen. ¶

Siilinjärvellä odotetaan parempaa suhdannetta

päälouottamusmies Teemu Turusen mukaan neuvottelemalla ja sopimalla pääsee parhaaseen ratkaisuun.

Luja-konsernissa uskotaan, että vuoden päästä rakentaminen lähtee taas käyntiin Suomessa. Siilinjärven tehtaalla tehdään jo nyt betonia ennätystahtiin.

ELOKUUSSA Lujabetonin Siilinjärven tehtaiden piha-alueella maalattiin uusiksi jalankulkuväylien merkintöjä.
– Alkuun oli pikkuista opettelua itsellenikin näihin suojaiteihin, päälouottamusmies, betonimies **Teemu Turunen** kertoo.

Työnantaja ilmoitti, että suojaiteita oli pakko käyttää tai työntekijä saa varoituksen.

– Nyt suojaiteiden käytöstä on tullut vaistomainen tapa.

Suojaatieverkoston luominen on hyvä esimerkki työturvallisuuden kehittämisestä. Uusille turvallisemmille tavoille ei opita, ellei työnantaja ole tosissaan työsuojelun ylläpitämisessä. Lopulta turvallinen työkuulttuuri on arkipäivää.

Turunen valittiin Lujabetonin Siilinjärven tehtaiden päälouottamusmieheksi vuodenvaihteessa.

– Olin 6 vuotta seinähallin luottamusmiehenä. Päätin kokeilla onneani ja lähdin päälouottamusmiesvaaleihin ehdokkaaksi.

Turusen kinkeripiiriin kuuluu myös Varkauden väliseinätehdas. Lyhyen päälouottamuspestin suurin yl-

Janne Rautiaisen betoniasemalla tehdään ennätystuotantoa.

Irtisanomiset rassaavat työsuojeluvalluttettu Ari Niskasta.

lähtys on ollut se, että yrityksen johdon kanssa neuvottelemineen on helpompaa kuin työnjohdon kanssa.

– Johdosta löytyy yllättävän suurta ymmärrystä työntekijöiden ehdotusten suhteen.

Turunen on jo omat oppirahansa maksanut aikaisemmassa luottamusmiespestissään. Nuori ja innokas luottis halusi muuttaa kaiken ja kerralla.

– Vällillä huusimme työnjohtajan kanssa toisillemme. Se ei kuitenkaan johtanut mihinkään. Tilanne selvisi paremmin, kun yhdessä lähdimme ratkomaan ongelmaa ja hakemaan ratkaisua.

Jos haluaa saada jotain aikaiseksi, luottamusmiehen on tehtävä taustatyöt kunnolla ennen varsinaisia neuvotteluja.

Kun Turunen pääsi töihin ammatikoulun jälkeen, ei eräältä työmaalta löytynyt lainkaan luottamusmiestä.

– Joillakin työntekijöillä ei ollut mitään tietoa ammattiliitosta. Se rupe si vähän harmittamaan. Asiaita joutui selvittämään Rakennusliiton aluetuomiston kautta.

Lujabetonilla asiat olivat toisin. Luottamushenkilöverkosto oli valmiina. Edellinen luottamusmies **Vesa-Matti Toivanen** kysyi Turuselta, olisiko hän kiinnostunut seinähallin luottamusmiespestistä. Turusen kiinnostus ja oma-aloitteisuus oli huomattu työporukassa.

Tessi selkeämmäksi

Työsuojeluvalluttettu ja runkohallin luottamusmies betonimies **Ari Niskasella** on takanaan 25 vuoden ura Lujabetonilla. Työsuojeluvalluttettuna Niskanen on kolmannella kaudella.

– Teemme töitä peruspalkalla ja osurakalla, Niskanen kertoo palkkausjärjestelmästä.

Viime aikoina Lujabetonilla on tuotannollisista syistä irtisanottu työntekijöitä.

– Irtisanomiset rassaavat meitä. Olemme päluottamusmiehen kanssa yrittäneet tarjota lomautuksia niiden tilalle, mutta se ei käynyt työnantajalle. Se harmittaa, sillä tällaisessa taloustilanteessa on vaikea löytää töitä.

Petteri Orpon (kok.) hallituksen tekemät heikennykset eivät paranna tilannetta.

– Nyt tulee raippaa duunareille oikein kunnolla, Niskanen kiroaa vielä painokelvottoman litanian perään.

Työsuojelu sujuu Lujalla erinomaisessa yhteisymmärryksessä.

– Puhumme johdon kanssa työsuojeluasioissa samaa kieltä.

Niskasen mukaan Siilinjärven tehtailla hyvä yleistunnelma.

– Porukka tulee hyvillä mielin töihin. Se on myös meidän kaikkien etu, kun töihin lähtö ei v**ta

Tulevassa tessimä palkkoja on korotettava. Toinen tarpeellinen kor-

jaussarja tettiin olisi tessimä tekstien ymmärrettävyyden parantaminen.

– Tessissä on paljon hienoja sanakäänteitä, jossa seuraava lause kumoaa edellisen lauseen sisällön. Kansantajuusudella olisi käyttöä. Olen monesti joutunut soittamaan liiton toimitsijoille ja kysymään, mitä tämä oikein tarkoittaa. →

Petra Partanen aloitti työt ratapölkkyhallissa toukokuussa.

Lujalla otetaan työsuojelu vakavasti.

Betonimies Joonas Kujala valaa betonipossuja.

Marko Pääkkönen on ollut Lujalla 7 vuotta.

Risto Lehtoranta odottavat eläkepäivät ja kissanäyttelyt.

Yara tarvitsee betonia jatkuvasti

Lujabetonin Siilinjärven tehtaalla ja konsernin pääkonttorissa on töissä toistasataa henkeä. Reilu puolet henkilöstöstä työskentelee tuotannossa. Siilinjärvellä tehdään seinä- ja palkkielementtien lisäksi muun muassa ratapölkkyjä ja maatalouden erikoislementtejä.

– Valmisbetonin teossa meillä on ennätysvuosi, betoniaseman luottamusmies ja Rakennusliiton hallituksen jäsen **Janne Rautiainen** yllättää keskelä rakennuslammasta.

Ensi talvi näyttää sovittujen betonitoimitusten osalta työteliäältä. Siilinjärvellä lannoitevalmistaja Yaran kaivos tuo jatkuvan peruskuorman betoniasemalle. Elokuun lopussa uuti-soitiin kaivoksen laajentamisesta, jotta tuotanto voisi jatkua 2060-luvulle asti.

– Yaran kaivoksella joko laajennetaan tai saneerataan koko ajan. Pelkästään saneerauskohteisiin menee arviolta 1 000 kuutiota vuodessa.

Betoniaseman valvomo on pahimmillaan Lujabetonin kuumin työpiste.

– Täällä on paljon tietotekniikkaa. Heinäkuussa 3 vuotta sitten täältä oli hajonnut ilmastointilaitte. Aamulla vuoroon tullessa mittarissa oli 38 asteen lukemat.

Ennätys on kesältä 1997, pahimmillaan lämpö kohosi 46 asteeseen. Silloin kuumuudessa tehtiin vielä töi-

täkin, mutta työsuojelussa on onneksi edetty myös hellerajojen kohdalla.

Rautiainen tuli samana kesänä ensimmäistä kertaa Lujabetonin tontille töihin aliorakoitsijan palkkalistoilla raudoittajaksi. Useamman työpisteen jälkeen Rautiainen kouluttautui vuonna 2004 laborantiksi.

– Kävin vielä 2008 robottiohjelmointikurssin ja olin mukana asentamassa raudoitusten hitsausrobotteja. Nyt en saisi edes käyntiin niitä, Rautiainen kertoo tekniikan kehityksestä.

Nilsiläinen elementtityöntekijä **Marko Pääkkönen** on ollut Lujalla 7 vuotta.

– Ensi olin 3 vuotta valuporukassa, sen jälkeen olen tehnyt timpurihommia.

Aikaisemmin Pääkkösen elanto tuli hirsirakentamisesta.

– Talvella hirsirakentaja joutui monesti olemaan työttömyyspäivärahalla. Täällä en ole kertaakaan ollut lomautettuna. Meillä on hyvä työporukka, Pääkkönen perustelee viihtymistään

Enemmän keskustelua ja aktiivisuutta

Ensi vuonna eläköityvä kirvesmies **Risto Lehtoranta** on ollut Lujalla hommissa 44 vuotta.

– Palkoista ei ole tarvinnut kiinnostella. Eihän täällä ole maksettu huippupalkkoja. Kapea ja pitkä leipä, Lehtoranta ynnää hyviä ja huonoja puolia.

Lehtoranta saattaa ehtiä vielä lomautetuksi ennen eläkkeelle jääntään.

– Viime vuonna jouduimme pakkolomalle kevättalvella.

Tehtaalle jääville työkavereille Lehtoranta muistuttaa aktiivisuuden tärkeydestä. Hän epäilee, että kännykkä vie nykyään liikaa huomiota.

– Ennen ruokalassa oli kovia keskusteluja. Nyt on hyvin hiljaista.

Toinen asia, josta Lehtoranta haluaa muistuttaa nuorempiaan, on kuntoilun tärkeys.

– Itse olen sen suhteen ollut leväperäinen, mutta nuoruuden hiihtoharrastuksen ansiosta minulla ei ole ollut selkävaivoja.

Lehtorannalla on suunnitelmat valmiina eläkepäiviä varten.

– Mökkeilen ja käytän brittikissoja näyttelyissä, kissalauman huoltaja kertoo.

Elementtityöntekijä **Petra Partanen** tuli ratapölkkyhalliin töihin toukokuussa.

– Olen ollut Lujalla reilut 3 vuotta. Aikaisemmin olin seinäelementtitalissa logistiikan ja ylläpidon tehtävissä.

Ratapölkkyhallissa tehdään pitkää sarjaa samoilla asetuksilla. Seinäelementeissä on huomattavasti enemmän vaihtelua.

– Työ ei tympäise ainakaan vielä. Pitempään linjalla olleet tunnistavat kaikki äänet. Itse hätkähdän vielä jokaista rasahdusta. Viihdyn täällä hyvin ja opin koko ajan uutta. ¶

Tekijöiden kauppa

Hinnat sis. alv

Vedenpitävät työkäsiineet

- ihanteellinen kevyt- / syyskäsiine ulkotöihin
- vedenpitävä PU-kalvo
- koot: 8-12
- EN 21420, CE CAT 1
- Alin hinta ed. 30 pv 9,90

SH03808TW

(12,90)

9⁹⁰

PATRON[®]
SAFETY 1ST

IKH:n Patron-tuotebrändille on myönnetty
Design from Finland -merkki

DESIGN
FROM
FINLAND

Softshell-takki

- tuulenpitävä, vettähyökyvä ja hengittävä
- EN 20471 luokka 2

Miesten malli
Randal

- koot: XS-5XL
- PAT569K/O/P

Naisten malli
Danica

- koot: XS-3XL
- PAT569N

Alin hinta ed. 30 pv 79,-

(95,95)

kpl

79,-

Sievi - Varmana pidetyt

Turvajalkineet TractionPro

flexstep[®] 3D-dry

Hiker Roller XL+ S3

- teräksinen naulaanastumissuoja
- alumiinivarvassuoja
- lämpöä eristävä ALU-pohjallinen
- koot: 36-47

Alin hinta ed. 30 pv 209,-

SK52451

(239,-)

209,-

Cobra GT RollerH+ S3 flexstep[®]

- komposiittivarvassuoja
- teräksinen naulaanastumissuoja
- Memory Foam -nilkkasuojat
- GORE-TEX[®] vuorimateriaali
- DUAL Comfort -pohjallinen
- koot: 35-48

Alin hinta ed. 30 pv 259,-

SK52827

(278,-)

259,-

PETZL[®]

Suojakypärät
Vertex Vent

Alin hinta ed. 30 pv 79,90

SHPZCA00-06

(99,-)

79⁹⁰

kpl

Otsalamppu

Aria 2

- kompakti, kestävä ja vedenpitävä
- valovirta max. 450 lm
- kantama max. 100 m
- IP67 / IK07
- virtalähde 3 x AAA LR03-paristo (sisältyy) tai ladattava PETZL CORE-akku 1250 mAh (lisävaruste)

SHPZE070AA

55,-

Xstream Bluetooth[®] kuulonsuojaimet

- aktiivinen ympäristönkuuntelu pitää käyttäjän valppaana varoitussignaaleille ja muille tärkeille äänille
- IPX4 (vedenpitävä kovallakin sateella)

Kypäräkiinnitys

HLL48101

Sankamalli

HLL48001

Alin hinta ed. 30 pv 149,-

(199,-)

149,-

kpl

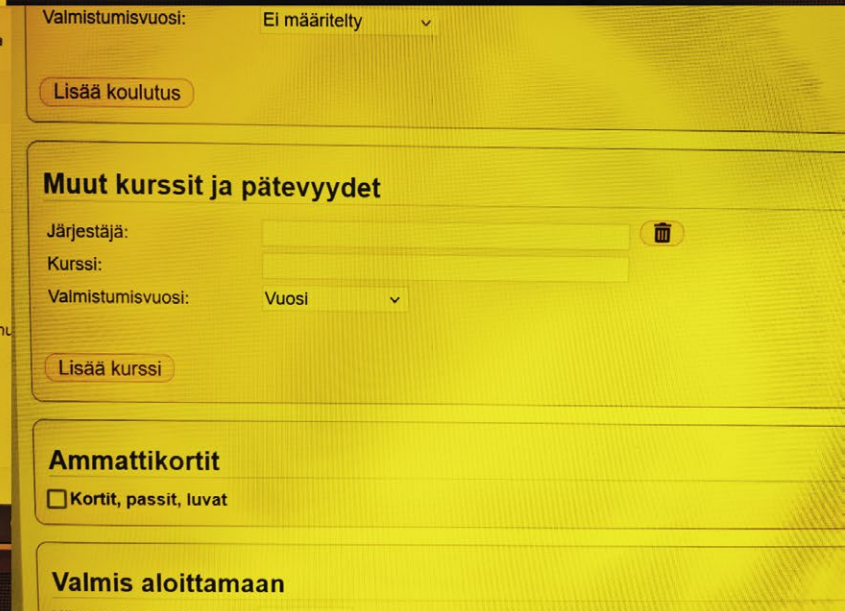
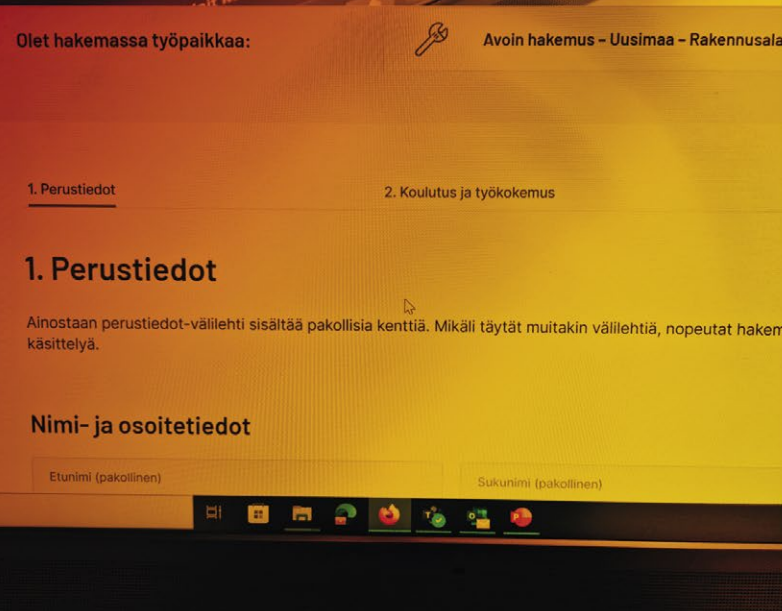
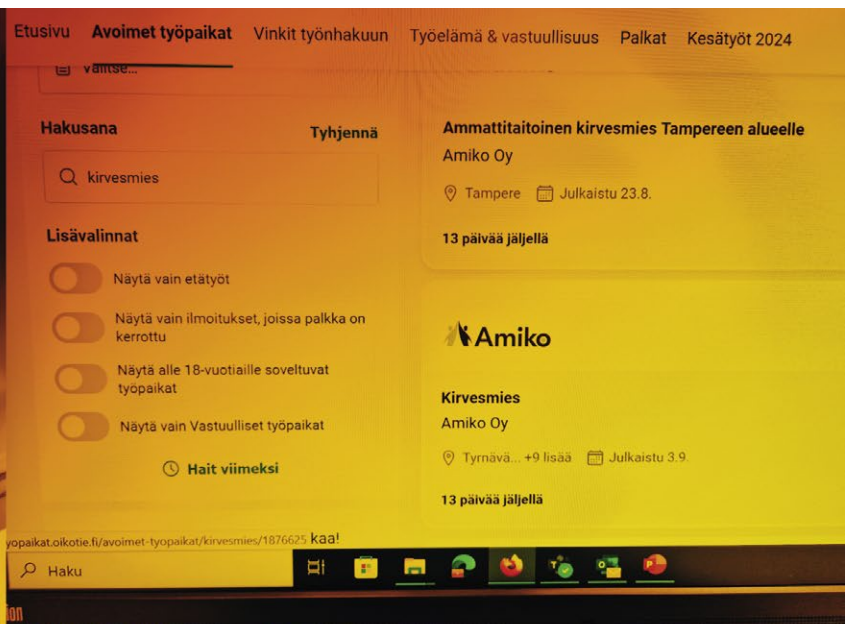
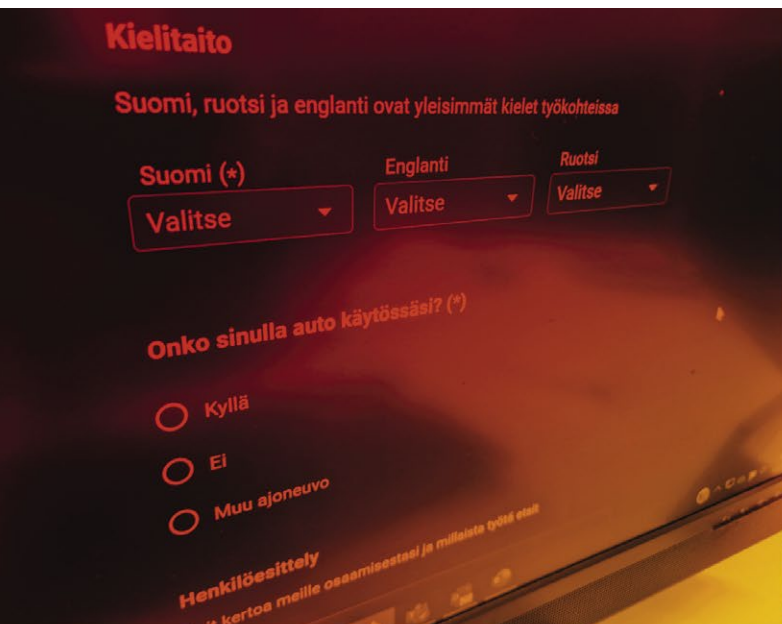
Hellberg

Tarjoukset voimassa 31.10.2024 saakka. Hinnat sis. alv. Pidätämme oikeuden hintamuutoksiin.

Katso lähin kauppiasi ikh.fi/myymälät

Miten rakennusala REKRYTOI?

Mennäänkö edelleen mestarinkopille kolkuttelemaan, vai menevätkö yritykset sinne, missä työvoima on?

KÄVIN KESÄLLÄ HAASTATTELEMASSA nuoria kesätyöntekijöitä ja jokainen heistä valitti, että vaikka he lähettivät lukuisia sähköisiä hakemuksia ja sähköposteja etsiessään rakennusalan kesätyötä, useimmat kontaktoidut yritykset eivät vastanneet heille edes saaneensa hakemuksen.

Sain myös kesän loppupuolella turhautuneen viestin liiton jäseneltä, jota oli alkanut ärsyttää alan rekrytointikulttuuri sekä se, että alan työpaikkailmoittelu netissä on lähinnä vuokratyöpainotteista.

”Olen ollut alalla 12 vuotta ja uuden työpaikan etsiminen ottaa aina aikaa, koska alalla on piilotyöpaikkojen kulttuuri ja työpaikkoja harvoin ilmoitetaan missään. Mielestäni avoimuus olisi hyvä asia sitten, kun alalla alkaa taas tapahtua. Työnantajien olisi sitten helppo löytää omasta tietokannasta sopivat tekijät.”

Moni kokenut alan konkari neuvoo nuoria työpaikkaa etsiviä menemään työmaalle mestarinkoppiin kysymään töitä. Isot työmaat ovat suljettuja, eikä siellä niin vain kävellä portista läpi koputtelemaan mestarin ovelle. Digisukupolvelle voi myös tuntua hyvin vieraalta lähteä lakki kourassa kiertämään työmaita, kun he ovat tottuneet hoitamaan asioitaan digitaalisesti imeväisikäisestä asti. Kyselyjen mukaan myös puhelimella soittaminen tuntuu nuorille vieraalta.

Haastattelin asiantuntijoita Rakennusliitosta, Rakennusteollisuus RT:stä sekä henkilöstövuokrausyritys Boltista. Mitä on moderni rekrytointi rakennusalalla? Toinen tärkeä kysymys on, kuinka rakennusalan työpaikan voi löytää nyt, kun rakennusalan työttömien määrä on korkea?

Puhelin on edelleen tehokas

– Alalla ei harrasteta vielä hirveästi modernia rekrytointia. Suuret yritykset ja henkilöstövuokrausyritykset kyllä, niillä on erilaisia kanavia rekrytointiin ja ne käyttävät sähköisiä alustoja, Rakennusliiton henkilöstöpäällikkö **Markus Ainasoja** sanoo.

Pienillä yrityksillä saattaa olla omien verkkosivujensa alisivulla pieni ilmoitus, jossa lukee ”meille töihin”. Välillä ilmoitus on saatettu laittaa jopa firman omille facebook-sivuille. Työvoimahallinnon sivuille päättyy lähes pääosin henkilöstövuokrausyritysten ilmoituksia, hyvin vähän suoria paikkoja rakennusalan yritysisiin.

– Esimerkiksi pinta-alan yritykset ovat tehneet joskus 1990-luvun laman jälkeen päätöksen, että sinne ei laiteta avoimia työpaikkoja, koska he pelkäsivät, että palkkataso lähtisi nousemaan, kun hakijat näkisivät paljon avoimia työpaikkoja. Sama käytäntö on ilmeisesti edelleen olemassa.

Ainasojan mukaan pienemmistä rakennusalan yrityksistä töitä etsivän olisikin edelleen syytä soittaa ja mennä käymään.

– Suuri osa työpaikoista tulee näihin pieniin yritysisiin, mutta vaikuttaisi siltä, että niihin on turha lähettää sähköpostia, sillä kukaan ei lue niitä. Voi olla, että firmaa pyörittää omistaja, jonka vaimo hoitaa kirjapidon ja yksi työnjohtaja, joka hoitaa työmaan. Heille tulee sähköpostiin valtavasti tarjontaa; vuokrafirmit tarjoavat työvoimaa, tavarantoimittajat tavaraa ja niin edelleen. Työhakemukset hukkuvat massaun.

Nuorten kannattaa jännityksestä huolimatta luoda itselleen alan kontakteja, sillä useimmiten työpaikka löytyy niiden kautta. Joku tuttu suosittelee.

Ainasoja kertoo kuulleensa useilta yrittäjiltä, että sähköpostiin tulevista hakemuksista suuri osa on myös puutteellisia.

– Ei riitä, että kertoo ammattinsa olevan kirvesmies. Omaan esittelyyn pitäisi panostaa, ja esimerkiksi kertoa referensseistään. Rakennusalan yritykset ovat tosi eriytyneitä omille erikiosaloilleen. Täytyy osata kertoa, mitä osaa tehdä. Toisaalta juuri eilen juttelin yrittäjän kanssa, joka sanoi, että ottavat heti töihin, jos joku tulee itsensä esittelemään paikan päälle.

Ainasoja yrittääkin rohkaista nuoria jännityksestä huolimatta luomaan itselleen alan kontakteja, sillä useimmiten työpaikka löytyy niiden kautta. Joku tuttu suosittelee.

– Kannattaa osallistua esimerkiksi liiton osastojen toimintaan. Monet osastot järjestävät kaikenlaista vapaa-ajan toimintaakin, eivät pelkää kokouksia. Niissä tilaisuuksissa pääsee juttelemaan ihmisten kanssa.

Ammattikoulujen ja yritysten yhteistyö on myös tehokas rekrytointikanava monelle yritykselle. →

”Alalla on paljon piilotyöpaikkoja, jotka eivät näy missään julkisessa haussa.”

– Tiedän yrittäjiä, jotka menevät oppilaitokseen käymään pari tunniksi ja seuraavat siellä, miten hommat sujuvat. Sieltä he bongaavat työssäoppijoita.

Rakennusliitolla on ollut muutaman vuoden ajan oma alusta, jossa työtä hakevat ja työtä tarjoavat voivat kohdata: Duunimylly. Liiton jäsen voi tehdä itselleen siellä profiilin ja palveluun liittyvät yritykset voivat selata profiileja ja löytää sopivia tekijöitä. Palveluun on tällä hetkellä rekisteröitynyt 471 yritystä.

– Kannustaisin jäseniä tekemään itselleen sinne kunnollisen profiilin. Nyt monella on siellä aika puutteelliset tiedot. Ei kerrota edes sitä, missä paikkakunnilla olisi valmis työskentelemään. Ei yrityksistä jakseta soitella jokaiselle erikseen perustietojen tarkistamista varten, Ainasoja toteaa.

Profiilissaan pitäisi myös muistaa käydä välillä, sillä jos näin ei tee, se poistuu automaattisesti palvelusta puolessa vuodessa.

Suorat kontaktit auttavat

Rakennusteollisuus RT Ry:n koulutuspolitiikan asiantuntija **Saku Lehtinen** muistuttaa, että iso osa rakennusalan rekrytoinneista tapahtuu alan sisällä eli työstä toiseen liikkuen.

– Jos on jo alalla, se helpottaa työpaikan löytämistä. Niille, jotka tulevat markkinan ulkopuolelta eli suoraan oppilaitoksista tai alanvaihtajina, se on vaikeampaa. Alalla on paljon piilotyöpaikkoja, jotka eivät näy missään julkisessa haussa, Lehtinen toteaa.

Nuorille alalle tuleville tämä tarkoittaa sitä, että kontakteja pitäisi muodostua jo opintojen aikana.

– Heille pitäisi tarjota jo opiskelun aikana riittävästi mahdollisuuksia ja kontakteja. Yrityskontaktien muodostamisessa opetushenkilöstöllä on iso rooli, jotta nuoret pääsevät ensin harjoitteluun tai oppisopimukselle. Molemmat osapuolet pääsevät silloin tutustumaan toisiinsa ja jatkotyöllistymisen mahdollisuus yritykseen on korkea edellyttäen, että työt sujuvat hyvin.

Tällä hetkellä rakennusalan työtilanne on vaikea ja nuoret saattavat kontaktoida useita yrityksiä saamatta minkäänlaista vastausta.

– On tietysti turhauttavaa, jos ei saa vastauksia. Töitä on nyt niukemmin tarjolla, kun on huonommat ajat. Hakijamäärät ovat valtavia. Olisi tietysti toivottavaa, että kaikki saisivat jonkinlai-

Rakennusliiton Markus Ainasoja kannustaa nuoria osallistumaan liiton osastojen toimintaan. Vapaa-ajan tapahtumissa syntyy arvokkaita kontakteja, kuten tässä osasto 10:n järjestämässä karaoketapahtumassa liiton kesäpäivien yhteydessä.

Nuorten olisi hyvä pystyä muodostamaan yrityksiin kontakteja jo opintojen aikana. Tässä oppilaitoksella ja opettajilla on tärkeä merkitys.

sen vastauksen yhteydenottoonsa. Minimissään sen, että ”kiitos mielenkiinnosta ja valitettavasti nyt ei ole töitä tarjolla”.

Lehtisenkin mukaan alan olisi syytä kehittää työpaikkailmoitteluaan. Isot yritykset ja henkilöstövuokrausyritykset ovat kehittäneet prosessejaan, mutta suuri osa työpaikoista syntyy pk-sektorille, jossa resursseja ja osaamista rekrytoinnista ei välttämättä ole.

Lehtisen mukaan yritysten olisi hyvä ymmärtää alustoja, joilla nuoret ovat.

– Se voi olla vaikeaa. Alustat vaihtuvat ja niillä on erilaisia profiileja. Se voi olla haastavaa ja tässä tulee vastaan yritysten koko ja kyvykkyys. Isommat toimijat tekevät tätä aktiivisesti ja säännöllisesti. Se on osa työnantajamielikuvaa. Se vaatii jatkuvaa sisällöntuotantoa yritykseltä. Pitää pystyä kertomaan, minkälaisia mahdollisuuksia he pystyvät tarjoamaan.

Lehtinen myöntää, että alan rekrytointikäytännöissä olisi myös muuttamisen varaa.

– Mutta kyllä nuoren edelleen olisi hyvä rohkaistua käyttämään puhelinta. Toinen tärkeä asia on omien työnhakutaitojen kehittäminen. Täytyy

osata selvittää, mitä reittejä käyttämällä työtä voi etsiä ja osata tehdä jonkinlainen hakemus.

Lehtinen kertoo, että nykyaika on synnyttänyt myös uudenlaisia palveluntarjoajia ja sovelluksia, jotka tarjoavat yrityksille ja opiskelijoille matalan kynnyksen tavan kohdata.

– Niiden kautta voi löytää kesätöitä ja harjoittelupaikkoja.

Bolt on kaikkiällä

Todennäköisimmin moderneja rekryointitapoja käyttävät henkilöstövuokrausyritykset, sillä henkilöstön löytäminen ja tarjoaminen on niiden ydinbisnestä. Bolt Worksin teknologiajohtaja **Ville Herva** sanoo, että esimerkiksi Youtube ja Tiktok ovat alustoja, joissa nuoret viettävät aikaa.

– Meillä on Youtube-markkinointia sellaisten tubettajien kanssa, joilla on paljon seuraajia. On mentävä sinne, missä nuoret ovat ja pysyttävä heillä uusien alustojen kanssa ja ymmärtää, että eri ikäiset ovat eri kanavissa. Vielä silloin kun minä tulin alalle, työvoimatoimistot olivat tärkeimpiä, Herva toteaa.

Herva myös sanoo, ettei mikä tahansa geneerinen markkinointi toimi.

– Yhä enemmän pitää katsoa tarkempaa kondennusta, oikeaa some-kanavaa ja tubettajaa.

Boltilla on myös tarkka prosessi sen osalta, miten hakijoille vastataan.

– Jokainen hakija saa jonkinlaisen viestin siitä, missä mennään. Tällä hetkellä, kun noin 10 prosentille hakijoista voidaan löytää töitä, ei kaikkia pystytä haastattelemaan. Emme yksinkertaisesti ehdi.

Kun rakennusalalla menee niin kuin menee, hakijoita on todella valtavia määriä.

– Kun vielä pari vuotta sitten etsittiin tekijöitä kissojen ja koirien kanssa, on tilanne nyt hyvin erilainen. Ihmisiä ja on paljon lomautettuna ja myös irtisanottu, joten meille tulee tuhansia hakemuksia. Se on hakijalle hirveän turhauttavaa ja kun hakee ja hakee eikä mitään löydy, voi menettää uskonsa.

Hervan mielestä hakijoiden mahdollisuuksia parantaisi se, että uskaltautuisi soittamaan edes sen yhden puhelun tai menemään työmaalle.

– Se voi olla nuorelle todella vaikeaa ja tässä onkin iso rooli vanhempien tuella. Jos he pystyvät kannustamaan nuorta, sillä voi oikeasti vaikuttaa siihen, että tottuu työelämään eikä pääse syrjäytymään.

Herva lohduttaa niitä, joilla juuri nyt on vaikeuksia löytää töitä.

– Kun ala lähtee nousuun, tulee taas pula tekijöistä. 📌

DUUNIMYLLY RAKENNUSLIITON TYÖNVÄLITYSPALVELU

YHDISTÄMME.

Duunimylly on jäsenetusi. Kyseessä on helppo digitaalinen alusta, jolla työnhakijat ja työpaikat kohtaavat.

Työpaikkaa järjestelmässä voivat hakea liiton jäsenet, ja työpaikkailmoituksia jättää alan yritykset. Välitämme myös koulutussopimus- ja oppisopimuspaikkoja.

Tee Duunimyllyyn oma työnhakijaprofiilisi ja hae töitä! Voit lisäksi tehdä paikkavahdin, joka ilmoittaa sinulle sopivista avoimista työpaikoista. Käyttö tapahtuu tietokoneella eAsiointin kautta ja älypuhelimella helposti mobiilijäsenkortin kautta.

▶ Asiakaspalvelu ja tuki:

p. 020 690 231 (ma–pe 9–15)
osaaja@rakennusliitto.fi

ura.rakennusliitto.fi

Rakennusliitto
BYGGNADSFÖRBUNDET

Pätevöitymis- koulutuksia tavaran- toimittajien laskuun

Lyhytkestoinen ja sivutoiminen koulutus ei vaikuta ansiosidonnaiseen.

Kiillon aluepäällikkö **Teemu Toimela** esittelee Pro Plan Fiber -lattiatasoitteen käyttäytymistä. Alkujaan pumpattavan tuotteen käyttötapa on laajentunut sekä uudis- että remonttityökohteissa käsin levitettäväksi.

Pienessä porukassa kouluttajat pystyvät huomioimaan jokaisen kurssilaisen ja varmistamaan tietojen omaksumisen.

RAKENNUSTARVIKKEIDEN valmistajat ja maahantuojat järjestävät alan ammattilaisille koulutustilaisuuksia eri aihealueista. Yhden päivän kurssit ovat maksuttomia ja niiden suorittaneille myönnetään todistus osallistumisesta.

Koulutuksissa perehdytään tiettyjen ratkaisujen ja tuoteperheiden ominaispiirteisiin.

– Kurssitoimintaa pyritetään läpi vuoden toimipisteissämme Vantaalla ja Lempäälässä, jossa sijaitsee koulutuskeskuksemme. Lisäksi teemme yhteistyötä maakunnissa paikallisten ammattioppilaitosten kanssa, Kiillon Oy:n tuotepäällikkö **Saana Leppänen** kertoo.

Yritys on keskittynyt kurssitarjonnassaan märkätilojen vedeneristystöihin ja sisäilman laatua parantaviin menetelmiin. Vastaaviin osa-alueisiin voi perehtyä Saint-Gobain Akatemian opetustiloissa Vantaalla, Pirkkalassa Tampereen seudulla ja Paraisilla. Kiillon tapaan kurseja järjestetään lisäksi ammattioppilaitoksissa eri puolilla Suomea. Tarvittaessa koulutus räätälöidään kohderyhmän toiveiden mukaiseksi.

Kiillon koulutustiloissa Vantaalla on opetusvälineinä muun muassa poikkileikkausmalleja erilaisista märkätilojen rakenneratkaisuista.

Vesimäärien vaikutus massojen levitysominaisuuksiin havainnollistetaan Kiillon koulutuksissa käytännön kautta. Pohjusteiden eli primerien merkitys selviää erinomaisesti samassa yhteydessä.

– Koulutuskalenterissämme on toistakymmentä perus- tai jatkokurssia eri aihealueista ja tarjontaa laajennetaan asiakkaiden toiveiden ja tarpeiden mukaan, sanoo Saint-Gobain Finlandin Gyproc-, Isover- ja Weber -brändien myyntijohtaja **Kai Kolehmainen**.

Sekä Kiillon että Saint-Gobainin koulutuksiin osallistuu vuosittain tuhansia rakennus- ja kiinteistöalan ammattilaisia. Rakentajien lisäksi opetusta järjestetään työnjohtajille, valvojille sekä suunnittelijoille ja isännöitsijöille. Molemmat tekevät lisäksi yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Muutaman tunnin mittaisissa rupeamissa perehdytään ohjeisiin ja määräyksiin, toteutuksen vaiheisiin sekä tuotteiden teknisiin ominaisuuksiin.

– Opetuksessa pyritään huomioimaan kohderyhmä ja tuomaan asioita esille käytännön esimerkkien kautta. Teoriaa on noin 2–3 tuntia, jonka lisäksi tulee työnäytökset, Leppänen täsmentää.

Rajalliset ryhmäkoot

Ihanteellinen osallistujamäärä vaihtelee 25–40 henkilöön ja on sidoksissa käytössä oleviin opetustiloihin. Pienessä porukassa kouluttajat pystyvät huomioimaan jokaisen kurssilaisen ja varmistamaan tietojen omaksumisen. Olosuhteet ovat tällöin

Saint-Gobainin tuoteneuvoja **Olli Haritun** työnäytös jatkaa aamupäivän teoriaosuutta tarkoitusta varten rakennetussa opetusympäristössä.

otolliset keskusteluille, joten esiin nouseville kysymyksille saadaan välittömästi vastaukset.

Kolehmainen on asiasta samaa mieltä ja kokee vuorovaikutteisuuden tilaisuuksien tärkeäksi anniksi.

– Kurssilaisilla on usein työmaiden arjesta käytännön kokemusta, mikä täydentää hyvin ohjaajilta saatavaa viimeisintä teknistä tietoa.

Vaativuustaso nousussa

Työntilaajien odotukset rakentamisen laadusta heijastuvat kurssien suosioon. Ilmiö korostuu märkätilojen oikeaoppisissa ja huolellisissa toteutuksissa, sillä kiinteistöjen kalliimmat neliöt sijaitsevat lähes poikkeuksetta pesuhuoneissa, vessoissa ja saunoissa. Hintavuus paljastuu viimeistään, jos kohdetta joudutaan remontoimaan vesivahingon tai lattioiden kaatovirheiden takia. Urakoitsijoille pelkkä epäily rakennusvirheestä on mainehaitta.

– Rakentamisessa vaaditaan yhä enemmän voimassa olevia pätevyksiä. Märkätilojen vedeneristäjän henkilösertifikaattikin lähes poikkeuksetta, vaikka se ei ole pakollinen. Ensiapu- ja tulityökortit ovat olleet jo kauan arkipäivää, Saana Leppänen toteaa.

Rakentamisen henkilösertifikaatteihin lukeutuva asiakirja on 2 vuotta kerrallaan voimassa ja sen myöntää puolueeton Eurofins Expert Services-tarkastuslaitos. Vanhentuva sertifikaatti on uusittava täydennyskoulutuksella, jossa päivitetään tuo-

tekehityksen, työmenetelmien ja lainsäädännön viimeisimmät tiedot. Hyväksytysti suoritetusta tuotevalmistajan täydennyskoulutuksesta annetaan todistus.

Kiillon koulutukset ovat avoimia rakennusalan yritysten henkilöstölle ja alan opiskelijoille. Saint Gobain Akatemian kurssit ovat niin ikään tarkoitettu rakentamisen ja kiinteistöhallinnan nykyisille sekä tuleville ammattilaisille.

Yksittäiselle henkilölle voimassa olevat pätevyystodistukset antavat kilpailuetua hänen hakiessaan työpaikkaa rakennusalalta. Vallitsevassa työmarkkinatilanteessa ja rakentamisen laskusuhdanteessa pätevyyskoulutusten merkitys korostuu.

– Nyt saattaa olla hyvä aika päivittää ja ylläpitää osaamistaan, etenkin jos lomautus tai työttömyys uhkaa, Kolehmainen vinkkaa.

Lyhytkestoinen ja sivutoiminen opiskelu on mahdollista ilman että se vaikuttaa ansiosidonnaiseen päivärahaan tai muihin työttömyysturvan etuuksiin. Kurssilaisille ilmaisten opintojen painoarvoa lisää istuvan hallituksen leikkausten kohdistuminen aikuiskoulutustukeen.

Kotikoneelta sähköisesti

Lähiopetusten lisäksi sekä Kiilto että Saint-Gobain järjestävät etäkoulutuksia internetissä. Webinaareissa ja verkkokoulutuksissa voidaan suorittaa tiettyjen sertifikaattien päivittämiseen vaadittavia opintoja. Ilmoittautuminen tapahtuu lähikurssien tapaan yritysten kotisivujen kautta. Etäkoulutuksen liittymislinkki lähetetään osallistujille sähköpostilla.

– Nettikoulutuksiin mahtuu mukaan jopa satoja henkilöitä kerrallaan. Aihesisällöt ovat samoja ja osallistumiskynnys matalammalla kuin lähiopinnoissa, joissa on vastaavasti paremmat edellytykset verkostoitua muiden rakennusalan ammattilaisten kanssa, Saana Leppänen toteaa.

Kolehmaisen mukaan etäopiskelu on erityisesti nuoremman polven suosiossa, mutta kiinnostusta riittää vanhemmissakin ikäryhmissä. Verkkokoulutuksen päätteeksi osallistujat saavat sähköisen osallistumistodistuksen. Märkätilapassin voi puolestaan suorittaa osallistumalla peruskurssille, jossa lähipäivän päätteeksi tehdään kirjallinen kertaus tärkeimmistä asioista.

Kiilto myöntää ilman kokeita ja peruskursseja märkätilapassin henkilölle, joka tekee märkätilatöitä ansiotyönään ja osallistuu verkkokoulutukseen.

Työn tilaaja voi luottaa siihen, että passin haltija tietää valmistajien eri rakenteisiin soveltuvat laastit, tasoitteet ja vedeneristeet sekä tuntee tuotteiden asennusohjeet.

Kahdella kotimaisella ja viroksi

Saint-Gobain järjestää vuosittain ruotsinkielisiä kursseja muun muassa Vaasassa ja Ahvenanmaalla. Kolmantena opetuskielenä on ollut viro, jonka puhujia työskentelee paljon Suomessa.

– Heille olemme pitäneet kursseja sekä Vantaalla että Tallinnassa, Kai Kolehmainen kertoo. Kiillolta on yhtä lailla saatavilla kursseja viroksi ja ruotsiksi.

Sekä Kiilto että Saint-Gobain teettävät kursien osanottajilla palautekyselyn koulutuspäivistä. Vastaukset ovat olleet pääasiassa myönteisiä ja niiden keskiarvoksi toistuvasti saatu yli 4 maksimipisteiden ollessa 5. Korkeasta lukemasta huolimatta kurssien sisältöjä pyritään kehittämään, jotta ne palvelisivat entistäkin paremmin kurssilaisten ja työelämän tarpeita. ¶

Syyskuun alussa Saint-Gobainin Vantaan opetustiloissa järjestetty kurssi perehtyi märkätilojen veden-eristyksen ratkaisuihin ja tuotteisiin.

Opintoja liiton tuella

Rakennusliitto kehittää koulutustarjontaansa vastaamaan työmarkkinoilla vallitsevia vaatimuksia.

AMMATTIYHDISTYSTOIMINTAAN liittyvät järjestökoulutukset ovat perinteisesti kuuluneet Rakennusliiton toimenkuvaan. Uutena järjestökurssina Toimija-koulutus kiertää eri puolilla Suomea tänä vuonna. Se laajentaa Rakennusliiton osasto- ja aluejärjestöaktiivien näkökulmia ja vaikuttamismahdollisuuksia paikallis- tasolla.

Rakennusliitto yhdistelee järjestökoulutuksessaan lähi- ja verkkokoulutusta, niin että se saavuttaisi kaikki liiton paikallistason toimihenkilöt säännöllisesti.

– Tällä tavoin koulutukset saadaan entistä vaivattomammin jäsenistön ulottuville ja joustavammin järjestettäviksi teknologian kehittyttyä, Rakennusliiton koulutuspäällikkö **Juhani Lohikoski** toteaa.

Omien järjestökoulutuksen lisäksi tehdään yhteistyötä muun muassa valtakunnallisten opintojärjestöjen kanssa.

– Kansan Sivistystyö Liitto KSL ja Työväen sivistysliitto TSL ovat merkittäviä kumppaneitamme, joiden kautta saamme laadukasta koulutusta jäsenistöllemme, kertoo Lohikoski.

Rakennusliitto haluaa vahvasti edistää ammatillista ajattelua jäsenten parissa. Lohikoski mainitsee käytännön ammattitaitoja vahvistavista opinnoista nokkamieskoulutukset. Niiden tarkoituksena on parantaa edellytyksiä työskennellä urakkaporukoiden johtotehtävissä. Tämän lisäksi liitto järjestää säännöllisesti urakanlaskentakursseja ja suunnittelee uutta.

– Olemme miettineet, että olisi innostavaa koota meidän eri ammattiryhmiämme kiltta-ajattelulla yhteen pohtimaan oman ammattinsa tilannetta, kokemusten vaihtoa ja osaamisen vahvistamista, Lohikoski visioi.

Rakennusliitto tekee aktiivisesti yhteistyötä rakennusalan ammattipiilaitoksien kanssa alan koulutuksen kehittämiseksi ja markkinoi ammattia täydentäviä koulutuksia liiton jäsenille oman urapalvelunsa kautta.

Hallituksen aikuiskoulutustukiin ja ammatilliseen koulutukseen kohdistumat leikkaukset herättävät huolta tulevaisuudesta.

– Olemme niin SAK:n kuin omien kanaviemmekin kautta painottaneet hallituspuolelle, että on järjestöntä leikata ammatillisesta koulutuksesta, työntekijöiden osaamisen vahvistamisesta ja koulutuksen laadunvalvonnasta. Jokainen koulutukseen laitettu euro tuo kyllä itsensä aina reilusti takaisin, Lohikoski sanoo. ¶

Rovaniemellä rakennetaan PUUSTA

Sekä materiaalit että työntekijät pysyvät kuivina sääsuojan alla. Hirsirungon rakentaminen on aloitettu.

Häkinvaaran päiväkotityömaalla ja Vaaranlammen monitoimitalotyömaalla on ensikertalaiset työmaan yhteysmiehet.

RAKENNUSMIES Mikko Niskala tervehtii vierailijaa Häkinvaaran melkein keskelle metsää nousevalla päiväkotityömaalla. Oulun Rakennusteho Oy:n palveluksessa oleva yhteysmies muistuttaa, että nelostie, eli tärkeä kaupungin valtavyöly menee aivan tulevan päiväkodin vierestä. Päiväkoti on metsäisestä sijainnistaan huolimatta hyvin käteväällä paikalla työssäkäyvien vanhempien kannalta.

– Rovaniemi on laaja kunta, ja tätä tietä pääsee nopeasti moneen suuntaan.

Niskala tietää, hän on itsekin rovaniemeläinen ja kulkee yleensä työmaille polkupyörällä.

– Sähköpyörä on kätevä, kun sillä polkeminen ei ole huonollakaan säällä niin raskasta.

Niskala valittiin työmaan yhteysmieheksi, sillä hän oli omien sanojensa mukaan ensimmäisenä työmaalla ja tulee olemaan siellä vielä vuosikorojauksissakin.

Tähän mennessä yhteysmiehen tehtävät eivät ole työllistäneet ensikertalaista liikaa.

– Rakennusteho on hyvä työnantaja, mitään riitatilanteita ei ole. Olen saanut lähinnä kommunikoida ja tulkita ihmisille asioita, joillakin asioiden omaksuminen kestää hetken. Sekin, kun työporukka vaihtuu, vanhoja jää eläkkeelle ja uusia tulee töihin, tuo oman lisänsä, Niskala toteaa.

Vaikka ei töihin uusia naamoja tullut. Rovaniemi on pieni paikkakun-

Päiväkodin viimeisiä valuja tehdään. Sitten porukka siirtyy hetkeksi muualle, pois hirsiasentajien jaloista.

Uudessa monitoimitalossa on hirsijulkisivu.

ta ja ammattikuntien jäsenet tuntevat toisensa. Tälläkin työmaalla rakentajat ovat paikallisia.

– Oulun Rakennusteholla on Rovaniemellä oma paikallisyksikkö, jonka kaikki työntekijät ovat rovaniemeläisiä.

– Ei ole ketään junantuomaa, Niskala sanoo naurahtaen.

Oulun Rakennusteho Oy on hankkeen KVR-urakoitsija, eli se vastaa sekä suunnittelusta että rakentamisesta. Tällä hetkellä työmaalla on noin 5 talon omaa miestä, loput ovat aliurakoitsijoiden palveluksessa.

siitä. Sähköt, valot, kaikki saatiin tänne heti. On kuin rakentaisi hallissa. Normaalisti betonivalu olisi pitänyt peittää, eikä se lainapeitteiden vetäminen ole rakentajalle mitään herkkua. Talven tulo ei vaikuta täällä teltassa rakentamiseen mitenkään.

Epävakaissa säässä on ollut hyvät puolensa, teltan sisällä ei ole myöskään tullut kuumaa.

– Sen verran huonosti täällä liikkuu ilma, että betonivalun tekijät eivät voi käyttää suojalaseja. Ne menevät saman tien aivan huuruun.

Rakennuksessa on käytetty betonia vain pohjavalussa ja väestönsuojassa. Runko ja välipohjat ovat puuta. Niskala ihailee ”legopalikoiden” kokoamista.

– Eilen aamupäivällä homma alkoi sillä, että kuorma tuotiin paikalleen ja kaikki järjesteltiin niin, että kokoaminen voi alkaa. Nopeaa työtä.

Rakennustehon porukka poistuu joksikin aikaa työmaalta, kun hirsirakentajat hoitavat omaa osuuttaan. Käynnissä on tavaroiden poisvienti ja viimeisten betonivalujen teko. Kaikki mitä on tarvittu, on mahtunut tilavalle tontille. Nyt ne viedään pois. Myös koneille on ollut hyvin tilaa.

– Meillä melkein jokainen osaa ajaa koneitakin. Se on ollut kätevää, kun on voinut tuoda koneella omat tavaransa oviaukolle ja viedä roskansa pois. →

Mikko Niskala kehuu, että talven tulolla ei ole työmaan kannalta mitään merkitystä sääsuojauksen ansiosta.

Uudessa mukana

Oulun Rakennusteho on profiloitunut enemmän asuntojen betonirakentajana kuin puurakentajana.

– Nyt kun asuntorakentamisessa on hiljaista, on hyvä, kun on päästy julkisiin hankkeisiin mukaan. Kontiotuotteella on varsinaisiin liimapuu-palkkiasennuksiin oma porukkinsa. Me teemme muun. Tämä on minulle ensimmäinen kerta puurakennustyömaalla, Niskala kertoo.

Erityisesti työtä on helpottanut – ja työskentelyolosuhteita parantanut – asia on, että kaikki työt tehdään 31 metriä korkeassa teltassa.

– Tämä on todella helppoa rakentamista kaikille muille paitsi teltan rakentajille. Se näytti hurjalta hommalta.

Niskalan mukaan kunnollinen sääsuoja on nopeuttanut työvaiheita ja rakenteet pysyvät varmasti kuivina säästä riippumatta.

– Tällä on satanut todella paljon eikä meidän ole tarvinnut välittää

”Tällä työmaalla erityisesti putoamissuojaus on hyvin tärkeä. Rakennus on korkea ja siinä on paljon avointa tilaa.”

Rauno Juutila on nyt ollut vuoden töissä Sakela Oy:n palveluksessa. Hän tuli taloon vuokramiehenä, mutta palkattiin talon omille kirjoille, kun monitoimitaloprojekti alkoi.

Puretun tilalle puuta

Korkalovaaraan Vaaranlammelle rakennetaan uusi monitoimitalo, johon tulee koulu- ja varhaiskasvatuspalvelujen lisäksi kirjasto, nuorisotilat ja neuvola. Hankkeen on tarkoitus valmistua viimeistään elokuussa 2025. Hankkeen pääurakoitsija on Sakela Oy ja hirsistä sekä niiden asennuksesta on vastannut Ollikaisen Hirsirakenne Oy.

Monitoimitalon julkisivu on rakennettu hirrestä, muilta osin rakennus on betonia. Painumattomat hirret ovat 27-millisiä, joten niitä ei tarvitse eristää. Sisäpuolella on palonestomaa- li. Käynnissä ovat parhaillaan sisätyöt sekä piha-alueiden rakentaminen. Myös louhintaa joudutaan vielä tekemään tontin yhdessä osassa.

Paikalla sijaitisi aikaisemmin Vaaranlammen koulu, joka purettiin vakavien sisäilmaongelmien takia. Ongelmia ei saatu poistumaan edes mittavalla remontilla.

– Ilmeisesti rakenteisiin on pääsyt valumaan vettä kallion pintaa pitkin. Nyt kalliota on louhittu pois, jotta vesi saadaan ohjattua pois päin rakennuksesta, työmaan yhteismies **Rauno Juutila** sanoo.

Putoamissuojaus tärkeää

Työmaan vahvuus on tällä hetkellä korkeimmillaan, noin 50–60 työntekijää, joista Sakelan omia työntekijöitä 7–8 ja lisäksi toimihenkilöt. Sisällä talossa tehdään osassa kerroksia jo maalauksia, asennetaan IV-järjestelmiä, vesieristetään, laatoitetaan ja vedetään sähköjä.

Juutila on sekä työmaan yhteismies että työsuojeluvaltuutettu. Molemmissa hommissa ensimmäistä kertaa.

– En itse hakeutunut tähän, mutta pojat päättivät, että menen, Juutila vitsailee.

Yhteismiehen tehtäviä hänellä on tähän mennessä ollut vähän, työsuojeluvaltuutettuna sen sijaan on pidettävä silmät auki.

– Tällä työmaalla erityisesti putoamissuojaus on hyvin tärkeä. Rakennus on korkea ja siinä on paljon avointa tilaa. Kaiteet ovat nyt kohutuullisia, mutta välillä niissä on ollut puutteita.

Tähän mennessä asiat ovat menneet työmaalla hyvin, on sattunut

vain yksi työtapaturma, jossa työntekijä iski vasaralla sormeensa.

Edellinen talvi oli kylmä ja pitkä ja työmaalla oli välillä tilanne, jossa mentiin sen mukaan, toimiiko nosturi vai ei.

– Lunta oli todella paljon, mutta täällä se on loppujen lopuksi normaalia rakentamista. Lumi täytyy poistaa, oli sitä sitten 5 senttimetriä tai 30.

Juutila on kiertänyt mukana TR-mittauksissa, mutta ei ole vielä suorittanut niitä itse.

– Siisteydestä tulee eniten merkin- töjä, hän toteaa.

Yhteismiehen ja tsv:n tehtävien lisäksi Juutila toimii myös työmaan yleismiehenä. Hänellä on vähän vastaavalaiselta hirsityömaalta kokemusta, sillä yritys urakoi Kittilään uuden hirsikoulun, joka valmistui tämän vuoden puolella.

Koska työmaa on laaja, liikuntaa tulee runsaasti.

– Eilen oli askelmittarin mukaan tullut 16 000 askelta työpäivän aikana.

Askeleet eivät ihan pian lopukaan, sillä monitoimitalon pihalle rakennetaan vielä 16 ulkorakennusta syksyn ja talven aikana. ¶

Monitoimitalon aulan portaat toimivat myös katsomona urheilusaliin päin.

Werstaalla syksyllä 2024

RAKENTAJAT

-10.8.2025

Tarinoita työväenhistoriasta

VAPAA PÄÄSY!

Avoimna ti-su klo 11-18.

Ilmaiset yleisöopastukset la ja su klo 15!

Väinö Linnan aukio 8
Finlaysonin alue, Tampere
www.tyovaenmuseo.fi

TYÖVÄENMUSEO
WERSTAS

Työnantaja päätti työsuhteet perusteettomasti Isot korvaukset Rakennusliiton jäsenille

KAKSI RAKENNUSLIITON JÄSENTÄ työskenteli toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa henkilöstönvuokrausalan yrityksessä, joka välitti työntekijöitä tilaajien työmaille. Kun työsuhdetta oli kestänyt puoli vuotta, työnantaja osoitti työntekijät työskentelemään työnantajayhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan toisen yhtiön palvelukseen ja siitä viikon päästä jätti työtä kokonaan tarjoamatta. Rakennusliiton toimitsi ja neuvotteli asiasta työnantajan kanssa tuloksetta, minkä jälkeen työntekijät purkivat työsuhteensa työnantajan olennaisen sopimusrikkomuksen perusteella.

Rakennusliiton lakimies nosti kanteen työnantajayhtiötä vastaan ja vaati työnantajan velvoittamista suorittamaan palkkaa ajalta, jolloin työtä ei ollut tarjottu, korvausta irtisanomisaikaa vastaavalta ajalta sekä korvausta työsuhteen perusteettomasta päättämisestä.

Työnantaja kiisti vaatimukset

Työnantaja kiisti kannevaatimukset vedoten siihen, että työntekijöiden työnteko oli estynyt työntekijöistä johtuvista syistä sen vuoksi, että

Olennaista tässä jutussa:

Työnantaja on velvollinen tarjoamaan työtä työsopimuksen mukaiseksi työajaksi ja työnteen estyessä työntekijällä on oikeus palkkaansa, ellei työnantaja pysty osoittamaan työnteen estymisen johtuvan työntekijästä. Työsopimuksen päättämiseen vetoavan on pystyttävä osoittamaan työsuhteen päättämistoimi. Työnantaja ei pystynyt osoittamaan purkaneensa työsuhteita eikä perusteita purkamiselle. Työntekijät purkivat työsopimuksensa kirjallisesti ja pystyivät osoittamaan työsuhteiden purkamisen ja sen, että työsuhteet oli jouduttu purkamaan työnantajasta johtuvista syistä.

tilaaja oli päättänyt työntekijöitä koskevan tilauksen. Myös toisen konserniyhtiön tilaaja oli päättänyt tilauksen ennakkoisesti. Lisäksi työnantaja kertoi, että olisi purkanut työntekijöiden työsuhteet jo kuukautta ennen kuin työntekijät purkivat työsuhteensa.

Käräjäoikeus arvioi antamassaan tuomiossa, ettei työnantaja ollut pystynyt osoittamaan työnteen estyneen työntekijöistä johtuvista syistä. Toisen konserniyhtiön tilauksen päättyminen ei myöskään vapauttanut työnantajaa työntarjoamisvelvollisuudesta. Työnantaja ei myöskään pystynyt osoittamaan purkaneensa työntekijöiden työsuhteita väittämänsä tavoin jo aiemmin. Koska työteko oli estynyt työnantajasta johtuvista syistä, työntekijöillä oli oikeus saada palkkansa työsopimustensa mukaiselta työajalta. Työntekijöiden katsottiin purkaneen työsuhteensa työnantajasta johtuvista syistä, minkä perusteella työnantaja velvoitettiin maksamaan heille korvausta irtisanomisaikaa vastaavalta ajalta ja työsopimusten perusteettomasta päättämisestä. Toiselle työntekijälle tuomittiin palkkasaatavia ja korvauksia noin 24 000 euroa ja toiselle noin 20 000 euroa. ¶

Rakennusliiton jäsenetuna
saat CityShopparin käyttöösi

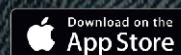
Yli 1000 etua puhelimessasi!

Latauslinkki
löytyy helposti
Rakennusliiton
mobiilijäsenkortiltasi.

Salasanasi on jäsennumerosi.
Jäsennumeron eteen tulee laittaa
etuliite RL, esim. RL00000.

CITYSHOPPARI

Saatavilla seuraavista sovelluskaupoista:
Google Play, App Store, Huawei AppGallery

Suvantokadulla on vielä tilaa kerrostaloille

Reijosen työmaalla Joensuussa tehdään gryndikohdetta tuntitöinä.

JOENSUUN SUVANTOKADULLA on käynnissä harvinainen rakennuskohde. Rakennustoimisto Eero Reijonen Oy rakentaa parhaillaan omaraahoitteisen kerrostalon ja Pohjois-Karjalan Osuuskauppa PKO:n S-marketin yhdistelmää, johon lisäksi kuuluu kiinteistöjen yhteinen parkkihalli. Tämän lisäksi

Reijosella on samassa korttelissa varaus 2 kerrostalolle, mikäli asuntomarkkinat lähtevät vetämään Joensuun keskustassa.

Luottamusmies, kirvesmies **Sami Lukkariselle** Suvantokadun työmaa on jo tuttu paikka. Lukkarinen oli työskennellyt tontilla jutuntekohelellä pari viikkoa.

– Työmaa käynnistyi keväällä. S-marketin pitäisi olla valmis marraskuussa.

Kerrostalo valmistuu ensi keväänä. Reijosella tehdään jonkin verran urakkaa, mutta tällä työmaalla työt etenevät tuntipalkalla.

Lukkarinen on tullut Reijoselle töihin vuonna 2005. Edellinen työn-

Suvantokadun tontilla on vielä varaus 2:lle kerrostalolle.

Sekatyömies Jani Jaatiselle palkankorotukset ovat tekstimuutoksia tärkeämpiä seuraavalla tes-kierroksella.

Luottamusmies Sami Lukkarinen on Reijosen työmaiden heittomies.

antaja oli jo toimintansa lopettanut Karelian Rakennus Oy.

Reijosella on tällä hetkellä käynnissä Ouneva Groupin hallityömaa Tuupovaarassa, Hammaslahden koulu Joensuussa ja Scanpole Oy:n Höljäkän kyllästäjän laajennus.

– Näiden lisäksi meillä on Porvoossa puukerrostalotyömaa, mutta se ei työllistä meiltä kuin muutaman miehen, Lukkarinen sanoo.

Lukkarinen toimii työmaiden heittomiehenä, mikä sopii myös luottamusmiehen työnkuvaan hyvin. Suvantokadun työmaalla on kymmenkunta Reijosen omaa miestä. Aliurakoitsijoiden työntekijöitä on saman verran.

– Ajattelen niin, että pienten lasten vanhempien on parempi olla tällaisella lähityömaalla. Itselläni lapset ovat jo aikuisia ja minun on helpompi lähteä pitemmälle reissuhommiin.

Lukkarisen on helppo hypätä tuttujen työkavereiden työremmiin millä työmaalla hyvänsä. Samalla luottamusmiehen tehtävät hoituvat kuin itsestään. Lukkarisella on nyt meneillään 3. luottamusmiespesti.

– Meillä oli viime kerralla vaalit, mikä on hyvä asia.

Tulevan tes-kierroksen kuvioista ei työkavereiden kanssa ole vielä keskusteltu, mutta ruokarahan verollisuuden poistaminen on talonrakennuksen tessin vanha kiistakysymys.

– Siitä lähtee veroina kolmasosa.

Ruokarahan verottomuus on jo saatu esimerkiksi talontekniikan testiin ja Sähköliiton tesseihin.

Toisena korjauskohtana kahvitaukokeskustelussa nousi esille sosiaalitulojen vaatekaappien pienuus. Tuupolaapissa siviilivetimet säilyisivät puhtaampina, kun työvaatteille olisi oma tilat.

Lisää liksaa ja hikiseen

Sekatyömies **Jani Jaatinen** vääntää Suvantokadun työmaalla raudoitteita Joen Rakennustyö Oy:n palkkalistoilla.

– Olen ollut töissä muun muassa Lemminkäisellä, Rakennustoimisto K. Tervo Oy:llä ja Kiinteistökehitys Laakkonen Oy:llä.

Viisikymppiselle Jaatiselle muut Joensuun seudun rakennusfirmat ovat tulleet tutuiksi aliurakoinnin kautta. Jaatinen tekee kaikenlaisia rakennustöitä, joten sekatyömiehen titteli on aivan kohdillaan.

– Olen ollut töissä Joen Rakennustyö Oy:ssä reilut 6 vuotta. Yllättävän hyvin hommia riittänyt. Haittapuolena aliurakoitsijan töissä on se, että lähtö työmaalta voi tulla nopeastikin, Jaatinen viittaa työvoimatarpeen mukaiseen vaihtuvuuteen.

Sekatyömiehen mielestä tessin tärkein parannuskohde on palkkojen korotus.

– Eläminen maksaa koko ajan enemmän, Jaatinen muistuttaa.

Erityisesti työttömän elämä kallistuu jatkossa. Jaatinen laskee, että syyskuun muutosten jälkeen ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan alenee 20 prosenttia.

– Se merkitsee satojen eurojen menetystä kuukaudessa.

Työttömyysturvan heikentymisen lisää paineita palkankorotuksiin, sillä työttömyysjaksoihin on jatkossa varauduttava omilla säästöillä.

Maakunnan ainoa gryndikerrostalo

Suvantokatu 21:n rakennusurakan ensimmäisen vaiheen budjetti on 13 miljoonaa euroa, josta asuntorakentamisen osuus on 7,5 miljoonaa euroa ja 1 000-neliöisen S-marketin sekä pysäköintihallin osuus 5,5 miljoonaa euroa. Asunnoista on myymättä enää 7 kappaletta.

– Tämä taitaa olla ainoa gryndikohde, joka on Pohjois-Karjalassa käynnissä, Rakennustoimisto Eero Reijosen toimitusjohtaja **Jarmo Hämäläinen** toteaa.

Hämäläisen mukaan rakennusyhtiön tase ja hyvin käyntiin lähtenyt ensimmäisen kerrostalon ennakkomyynti mahdollistivat rakennushankkeen aloittamisen.

– Tämä hanke pitää saada ensin maaliin ennen kuin harkitsemme seuraavan kerrostalon rakentamisen aloittamista.

Hämäläisen usko, että seuraavan kerrostalon rakentaminen lähtee liikkeelle ensi vuoden aikana. Maakuntien keskuskaupungit hyötyvät maakunnan sisäisestä muuttoliikkeestä. Hämäläisen mukaan lähitulevaisuudessa keskustan liepeillä omakotitalossa asuvat eläkeläiset ovat merkittävä ostajaryhmä. ¶

Rumaa, mutta nopeaa ja tehokasta

Maalarit maalaavat Tampereen yliopistollisen sairaalan seiniä vuonna 1974. Liuotinpohjaiset maalit oli pääasiassa korvattu vesiohenteisilla.

Suomi nousi lakkoalttiilla 1970-luvulla pohjoismaiseksi hyvinvointivaltioksi.

SUOMI MUUTTUI VAUHDILLA 1970-luvun alkuvuosina. Kekkonen hallitsi ja YVA-hengessä myös idänkauppa kukoisti. Talous kasvoi ja hyvinvointivaltiota rakennettiin. Työaika vakiintui 40 tuntiin ja 5 päivään viikossa. Työttömyyseläke kertyi, asumis- ja opintotuki otettiin käyttöön.

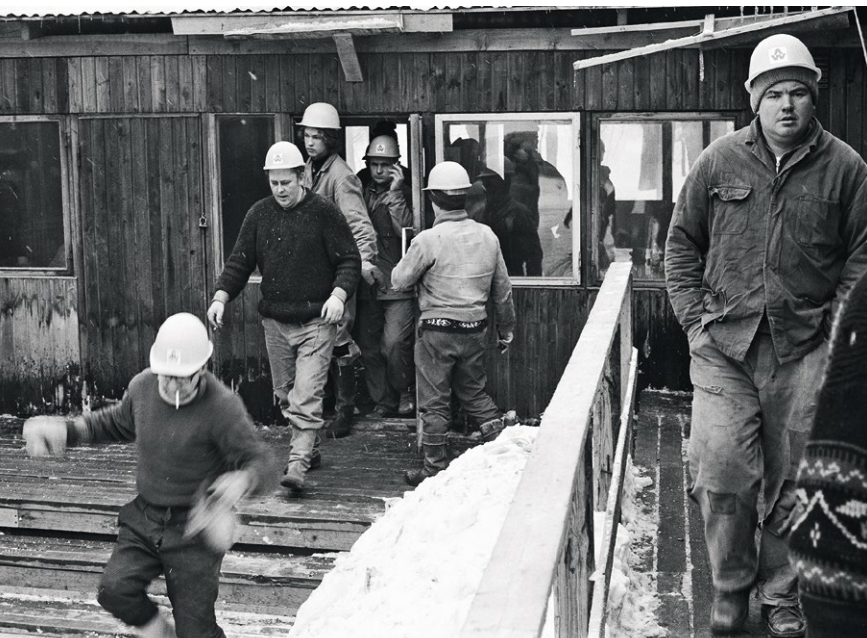
Elintason noususta kertoivat niin väritelevisiot, pakastimet kuin ulkomaanmatkat. Suomirock vilpitsi nuorisoa, omistusasunnon hankkiminen suuria ikäluokkia. Toisaalta 2 öljykriisiä koetteli maailmaa, joka alkoi heräillä luonnonvarojen suojeluun.

Maaseudun tyhjentyminen jatkui kaupungistumisen myötä. Kaupungeissa rakentaminen keskittyi lähioihin. Pääkaupunkiseudulla vain kolmannes uudisrakentamisesta suuntautui lähiöiden ulkopuolelle.

Lähiöt nousivat vauhdilla, betonista. Sen käyttö oli muuttunut teolliseksi. Betonirakentamista helpottivat yhtenäisen elementtijärjestelmän (BES) kehittäminen ja työmaille ilmestyneet betonitehtaiden pumppuautot.

Rakennuksia leimasi moderni arkkitehtuuri, rakentamista edullisuus ja aluerakentaminen. Rakennusurakoitsija vastasi siis koko alueen, ei vain yksittäisen talon rakentamisesta. Teknologian kehitys ja massatuotanto ohjasivat päätöksiä ja esteettiset arvot saivat jäädä sivummalle. Merkittävän 1970-lukulaisia alueita olivat Helsingin Merihaka ja Itä-Pasila, Tampereen Hervanta sekä Espoon Matinkylä.

Ajan kerrostalo oli tasakattoinen, ruutuelementistä kasattu betonikuutio. Omakotitalot rakennettiin pääasiassa mataliksi ja väreinä toimivat usein tummat sävyt, kuten ruskea tai punainen. Huippuvuosina uusia asuntoja rakennettiin jopa 70 000, mikä on yli 2 kertaa enemmän kuin nykypäivänä.

KUVA: SIMO RISTA, HELSINGIN KAUPUNGINMUSEO

Kypäräpäisiä rakentajia Finlandia-talon rakennustyömaan parakilla 1969–1970. Kypärät olivat tulleet pakollisiksi vuonna 1969, mutta työvaatteet eivät olleet vielä yhtenäisiä.

KUVA: PEKKA KYITINEN, MUSEOVIIRASTO

Kerrostalo työmaa Loviisassa vuonna 1972. Lähes puolet Suomen kerrostaloista rakennettiin 1960–1970-luvulla

Halpa ja nopea rakentaminen näkyi myös laatuskandaaleina, joita aiheuttivat niin lastulevyjen liimoista haihtuva formaldehydi, lattiasieni kuin betonin heikko kestävyys. Lastulevyjen maine koki kolauksen ja Gyproc-kipsilevyt yleistyivät. Suositusta Minerit-levystä poistettiin puolestaan julkisen kohun myötä asbesti vuonna 1979.

Hyvät kokemukset aluerakentamisessa saivat suomalaiset myös ulkomaille. Ensimmäinen urakka itään oli Svetogorskin paperitehtaan kunnostushanke, jossa työskenteli parhaimmillaan yli tuhat imatralaista rakentajaa. Koston kaivoskombinaattia rakennettiin lähes kymmenen vuoden ajan. Projektivienti laajeni vielä Lähi-Itään ja Afrikkaan.

Maalarit lakkoilivat työturvallisuuden parantamiseksi vuonna 1972.

Vuonna 1973 puhjennut ensimmäinen öljykriisi seurauksena herätti rakennusten energiatehokkuuteen. Vanhojakin rakennuksia lisäeristettiin kulutuksen vähentämiseksi. Vuosikymmen lopulle osui myös ensimmäinen sodanjälkeinen joukkotyöttömyyskausi. Jopa 200 000 oli työttömänä. Työttömyystyömaat olivat jääneet jo historiaan ja korvauksen sai nyt nostaa rahana.

Rakentajien tuntipalkat nousivat noin 5 markasta seitsemäntoista, mutta inflaatio söi ostovoiman. Tuntipalkalla sai vuonna 1970 noin puoli kiloa kahvia, kuten 10 vuotta myöhemmin. Palkankorotukset eivät tulleet annettuina, vaan pääasiassa työmaakohtaisten lakkojen myötä.

Lakkoherkkyys oli huipussaan vuonna 1976, jolloin käytiin lähes 3 300 työtaistelua. Noin joka kolmas työllinen osallistui työtaisteluihin. Lakkojen takia menetettiin tuohon aikaan noin 10 kertaa enemmän työpäiviä kuin nykyään.

Maalarit lakkoilivat työturvallisuuden parantamiseksi vuonna 1972. Vähimmäisvaatimuksena olivat selkeät merkintä- ja suojautumiskäytännöt vaarallisia liuottimia vastaan. Rakentajat saivat työehtosopimuksilla parannettua myös työturvallisuutta.

Turvallisuuden parantaminen on kuitenkin näkynyt ammattitautitilastoissa piinallisen hitaasti. Meluvammat ja asbestialtistumiset ovat sentään 2000-luvulla harvinaistuneet, mutta 1970-luvulla yleistyneiden epoksiyhdisteiden aiheuttamat allergiset kosketushottumat ovat yhä tuiki tavallisia. Epoksille altistuvat niin maalarit, lattianpinnoittajat, laatoittajat kuin putkiasentajat. ¶

LEDARE: Är byggarbetsplatserna säkra?

Den senaste tidens olyckor, som kollapsen av gångbron i Hagalund, Esbo och sprängningsolyckan vid Dals sjukhus i Helsingfors, visar att byggarbetsplatserna inte alltid är säkra platser för utomstående.

Olyckor orsakas av bristfälliga planer, otillräcklig inspektion och försummelse. För att förbättra säkerheten på byggarbetsplatserna krävs noggrann planering, regelbundna inspektioner och att man tar hänsyn till alla möjliga risker. ¶

FRÅN ORDFÖRANDEN: Kalldusch

De nedskärningar som Orpos regering har gjort har minskat arbetslöshetsdagpenningens belopp och förlängt karenstiden. Säsongsarbetare inom byggbranschen är särskilt drabbade, eftersom de har svårt att uppfylla arbetsvillkoret.

Regeringens nedskärningar uppmuntrar inte till sysselsättning, eftersom det inte finns tillräckligt med jobb inom byggbranschen. Försvagningen av utkomstskyddet kan leda till folk byter bransch vilket i sin tur försämrar tillgången på arbetskraft i byggbranschen.

Regeringen har koncentrerat sig på att minska arbetstagarnas förmåner. Arbetspensionerna är troligen nästa punkt på nedskärningslistan. ¶

På ackord tillsammans

Byggnadsförbundet och Byggnadsindustrin RT rf anordnar gemensamma utbildningar för att öka intresset för

ackordsarbete inom byggbranschen. Utbildningarna riktar sig till både arbetstagare och tjänstemän.

Målet är att utveckla kunskapen inom ackordssättning och öka förtroendet mellan parterna. Deltagarna har konstaterat att ackordsarbete är motiverande och produktivt, men bland annat brist på förtroende, brist på kompetens och brist på lämpliga arbetstagare eller entreprenadhelheter ses som hinder för att den här typen av arbete ska öka.

Under utbildningarna går man bland annat igenom avsnitten som rör ackordsarbete i husbyggnadsbranschens kollektivavtal samt praktiserar ackordssättning. ¶

PERSON: Vi befinner oss på botten!

Labores prognoschef **Juho Koistinen** tror att byggbranschen är på väg att återhämta sig. Byggandet förväntas inte återgå till 2022 års nivåer förrän i slutet av nästa år.

Situationen har förvärrats i och med att bostadspriserna har sjunkit i värde och byggandet av nya bostäder har avstannat. Offentliga infrastrukturprojekt och en snabbare bostadsproduktion skulle kunna hjälpa situationen, men det är svårt att fatta snabba byggbeslut. ¶

BYGGARBETARENS HÄLSA: Nästa steg är att ta pengar från de sjuka

Orpos regering har föreslagit en nedskärning av sjukdagpenningen. Det här innebär att många sjuka får mindre pengar. FFC:s specialistläkare **Riitta Työljärvi** kritiserar nedskär-

ningen. Enligt henne kan nedskärningen leda till att människor återvänder till arbetet för tidigt och blir sjuka igen.

Enligt Työljärvi skulle det vara bättre att fokusera på att förebygga sjukdomar och det finns beprövade sätt att göra det. ¶

Lågkonjunkturen förändrar funktionärernas arbete

Lågkonjunkturen inom byggbranschen fördjupas och förändrar arbetet för Byggnadsförbundets funktionärer. Tidigare nådde man överenskommelser på arbetsplatsen med hjälp av regionfunktionärer. Nu hamnar tvisterna allt oftare på skrivborden hos centralbyråns ansvariga branschombudsmäns kollektivavtalsfunktionärer. ¶

Förväntningar på en konjunkturuppgång i Siilinjärvi

På Luja-koncernen tror man att byggandet i Finland kommer att ta fart nästa höst. Man producerar redan betong i rekordfart på fabriken i Siilinjärvi. Den nya huvudförtroendemannen **Teemu Turunen** har märkt att det är enklare att förhandla med företagsledningen än med arbetsledningen. Enligt arbetarskyddsfullmäktige **Ari Niskanen** har uppsägningarna varit en påfrestning för arbetstagarna. De försämringar som Orpos regering har genomfört förbättrar inte situationen. Den allmänna atmosfären på fabriken i Siilinjärvi är dock god.

I det framtida kollektivavtalet måste man eftersträva löneförhöjningar och göra texterna i kollektivavtalet mer begripliga. ¶

Kassa vastaa

Mikä muuttuu päivärahahakemuksen täyttämässä?

Tänä vuonna työttömyysturvaan on tullut useita muutoksia, jotka vaikuttavat sekä työttömyysturvan määrään että sen laskentatapaan. Vaikka työttömyysturvaa haetaan pääosin kuten ennenkin, **joitakin muutoksia tulee hakemusten tekemiseen.**

→ Euroistamisen vaikutus

2.9.2024 voimaan tuleva työssäoloehdon euroistaminen saattaa aiheuttaa tilanteita, joissa kassa tarvitsee hakijoilta palkkalaskelmia. Vaikka palkkatiedot saadaan pääosin suoraan verohallinnon ylläpitämästä tulorekisteristä, työnantajien ilmoitustapa voi vaikuttaa tarvittavien lisäselvitysten tarpeeseen.

Tulorekisteriin voidaan ilmoittaa palkkatiedot kahdella tavalla: joko suppeasti ilman erittelyjä tai laajasti, jolloin palkka eritellään palkanosittain tarkemmin. Lisäksi työnantaja voi halutessaan ilmoittaa vapaaehtoisia täydentäviä tietoja, kuten poissaolot ja palkan ansaintajaksot.

On siis mahdollista, että **kassa pyytää sinulta palkka- ja työsuhdetietoja**, jos tulorekisterissä olevat tiedot eivät riitä päivärahakemuksesi käsittelyyn. Jos saat hakujakson aikana palkkaa ja työnantaja on ilmoittanut tulorekisteriin vain suppeat palkkatiedot, kassa saattaa tarvita hakemuksesi liitteeksi vielä palkkalaskelman.

Aiemmin ensihakemuksen ja hakujaksokatkoksen liitteeksi on pyydetty täydentämään työskentelyaikoja. **Jatkossa täydennyksiä ei enää tarvita 1.10.2024 jälkeen maksettuihin palkkoihin.** Hakemukseen tulee kuitenkin edelleen täyttää päiväkohtaiset työtuntiselvitykset, joita tarvitaan muun muassa omavastuuajan laskemista varten.

→ Työssäoloehdon pitenemisen vaikutus

Työssäoloehto pitenee 12 kuukauteen syyskuun alusta alkaen. Hakemuksen täyttämässä tämä näkyy siten, että ensihakemuksella tehtävä tulorekisterihaku pitenee 14 kuukauteen. Se tapahtuu automaattisesti, eikä edellytä sinulta mitään toimenpiteitä hakemusta täyttäessäsi.

→ Porrastuksen vaikutus

Syyskuun alussa astuu voimaan porrastus, mikä tarkoittaa, että ansiopäivärahan määrä alenee työttömyyden jatkuessa. Porrastus koskee kaikkia ansiosidonnaisen päivärahan saajia mukaan lukien lisäpäivillä olevat, osittain työllistyneet sekä yrittäjän ansiopäivärahaa saavat.

A-kassan eAsiointin tilannetiedoissa on Lasurit-kohdassa kerrottu, millä portaalla olet ja milloin siirryt seuraavalle portaalle. Sieltä saat myös tiedon, jos porrastus ei koske sinua.

Lue lisää [A-kassa.fi](https://www.avoinkassa.fi)

Seuraa meitä somessa @AvoinKassa

Ei mitään patsastelua

KUVA: SARA OTSAMO

Sara Otsamo löysi kuvanveistosta kaipaamaansa konkretiaa. Nyt hän valaa pronssiin vinhaa liikettä.

NAURUN JA ILOISEN PULINAN voi melkein kuulla. Tyttö seisoo alemmalla rungolla ja on juuri heittäytymässä roikkumaan päänsä päällä ojentuvan oksan varaan, ylempänä poika jo ponnistautuu kohti samaa oksaa.

Eläväiset pikkuolennot ovat veistoksen hahmoja, pronssiin valettuja, mutta silti ihan selvästi vauhdissa ja liikkeessä.

– Lapset ovat välittömiä, ja niissä on elämäniloa, *Kiipijät*-nimisen teoksen luonut Sara Otsamo selittää.

Hän on halunnut taltioida veistoksiinsa nimenomaan lapsia. Vilkkaita ja liikkuvia.

– Eikös kaikille lapsille puissa kiipeily ole onnellinen asia?

Otsamo on nurmijärveläinen äiti, jonka lapset ovat jo kasvaneet aikuisiksi. Pienestä pitäen piirtänyt ja maalannut nainen antaa nyt aikaansa harrastukselle, joka alkoi kiinnostaa jo 25 vuotta sitten. Silloin Otsamo vietti vuoden Oriveden opiston kuvataidelinjalla ja opetteli tekemään kipsiveistoksia.

– Kuvanveisto tuntui jotenkin konkreettisemmalla kuin piirtäminen tai maalaaminen. Se kolmiulotteisuus siinä kiehtoo.

Otsamon olohuoneen pyöreällä pöydällä näyttää ajelehtivan satunnais-

ta roinaa, kuten useimmissa kodeissa, joissa eletään. Mutta tarkemmin katsottuna jokainen esine – esimerkiksi kynä, pienipiikkinen työkalu, valokuva ja ohut työhanska – on tarpeellinen ja päätynyt pöydälle aivan tietystä syystä.

Selitys komeilee kaiken keskellä, eli punaisesta materiaalista muovailut hahmot kiipeämässä nelihaarisella oksankarakhkalla. Pienipiikkinen työkalu on hammaslääkärin käyttämä kaavin.

– Sormien lisäksi ei oikeastaan muuta tarvitakaan, Otsamo sanoo.

– Valokuvat on ihan omasta albumista. Saatan joskus ottaa niistä mallin jollekin hahmolle.

Puunkappaleen Otsamo on itse etsinyt metsästä. Samoin kiven, jolla toisen veistoksen lapset hyppelivät.

Punainen materiaali on juustovahaa, jota voi käyttää pronssiveistoksen alkuvaiheessa. Joku muukin palava aines olisi mahdollinen, sillä vahasta muovailtu on se, joka myöhemmin polttouunissa palaa pois ja jättää muottiin veistoksen muodon ja johon pronssi valetaan.

Otsamo muovailee yleensä iltaisin kotona ja käy kerran viikossa Perttussa Aittakallion ateljeessa pronssi-valukurssilla. Siellä tehdään poltto- ja valutyöt.

Taidemaalarin ammatti oli nuoruuden haave, mutta Otsamo ei ole katunut ryhtymistään maalariksi rakennusalalle.

– Nyt maalaan maalarinvalkoisia seinä ja saan enemmän rahaa, hän naurahtaa.

Harrastus on kuitenkin tärkeä. Otsamon mielestä pronssinen lopputulos näyttää kiinnostavammalta kuin keraaminen.

Pronssisina kieppuvissa lapsihahmoissa on huumoria ja ehdottomasti liikettä.

– Aikuinen kiipeämässä puuhun ei olisi sama asia. Ja patsaat, joissa joku

Taiteilija
työssään.

KUVA: NINA TAPIO

→ Kulttuuri

vain pönöttää ja patsastelee, sellaiset on aika tylsiä.

Seuraava työ on jo kehkeytynyt päässä ja lähtee toteutukseen, kun kurssi taas kohtaa alkua.

– Siinä äiti makaa lattialla ja lapset hyppii sen päällä. Sen nimeksi tulee *Lepohetki*.

Tuleva aihe henkii kärsivällisyyttä, ja sitä pronssiveistosten tekeminenkin

vaatii. Yhden kurssin aikana syntyy yksi työ; tähän mennessä Otsamo on veistänyt kuusi. Muutama oli esillä Rakentajien kädentaidot -näyttelyssä Tampereen Työväenmuseo Werstaalla kesäkuussa. Tulevia näyttelyitä veistäjä ei mieli.

– Enemmän minulla on intohimoa tehdä näitä kuin panna niitä näyttille. ¶

Kun normaalin osuus kasvaa, sairauden osuus kutistuu

EMMI VALVE: ARMO.

Zum Teufel.

EMMI VALVE: POLTE.

Zum Teufel.

EMMI VALVE on porvoolainen sarjakuvataiteilija, jonka teokset käsittelevät muun muassa ihmissuhteita, seksuaalisuutta ja mielenterveyttä. Hän kertoo pitävänsä koirista, rautakaupoista, jokisuistoista ja punkkeikoista. Valvelta on ilmestynyt nyt oikeastaan 2 kirjaa yhtä aikaa. Uuden *Polte*-teoksen lisäksi hänen aiempi teoksensa *Armo*, on julkaistu uudelleen kovakantisena kirjana. Armo on käännetty myös ranskaksi ja ruotsiksi, ja sen ranskalainen versio *La Grâce* on saanut Prix Artémisian erikoispalkinnon.

Kirjat kertovat oikeastaan samasta aiheesta, ihmisen ai-

naisesta keskeneräisyydestä. Nämä kannattaa lukea peräkkäin. Armossa päähenkilö tuntee itsensä ulkopuoliseksi tässä maailmassa ja yrittää lääkittää ongelmiaan alko-holilla, mikä lopulta ajaa hänet mielisairaalaan. Nyt kun hoitoa ajetaan alas, aihe on hyvin ajankohtainen.

Armo käsittelee myös seksuaalisuutta, mutta enemmän sitä käsitellään uudessa *Polte*-teoksessa. Poltteessa, päähenkilön tarinan ohessa, Valve käyttää tarinaa kukkakuoriaisen muodonmuutoksesta. Kuoriainen muuttuu pikkuruisesta helmestä ensin toukaksi ja siitä kovakuoriaiseksi, joka maanalaisen kauden jälkeen hakeutuu aurinkoon.

Valven toteuttamistapa on hieman muuttunut näiden kah-

den teoksen välillä. Poltteessa on enemmän sanattomia kuvia ja värimaailma on hailakampi. Armon värit taas ovat voimakkaita, kuten tarinan aiheetkin.

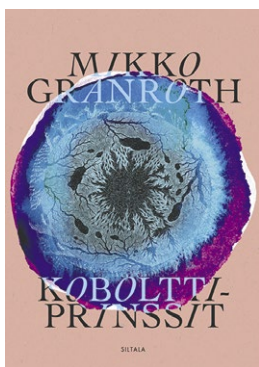
Sarjakuvaromaaneja myydään Suomessa ihan liian vähän, niiden tekeminen on työlästä, eikä niillä tienaa niin paljon, että niillä eläisi. Esimerkiksi Suomen ehkä kuuluisin sarjakuvaromaanien tekijä **Ville Ranta** joutuu tekemään pilakuvia lehtiin, jotta saa leipää perheelleen.

Onneksi meillä Suomessa on vielä muutamia, jotka näitä jaksavat tehdä, vaikka päähenkilö Emmi vastaakin hoitajalle Armon sivulla 144: ”Ha ha ha! Eihän nyt helvetti kenenkään kannata!” ¶

JYRI VASAMAA

EMMI VALVE

MIKKO GRANROTH:
KOBOLTTIPRINSSIT
(Siltala 2024)

Kilpajuoksu kivistä

ROMAANISSA ollaan ajankohtaisen rakentamisen äärellä. Maan uumenista nousee kiveä, jotain uutta, joka muuttaa maailmaa. Materiaali muuttaa liikumista, puhumista ja olemista kodeissa, kouluissa ja työelämässä.

Pohjoisen Suomen kobolttiesiintymä kiinnostaa suuryrityksiä. Romaanin Karras on etsijä, ja etsijän on löydettävä. On nähtävä tarkasti.

Karrakselle alkaa kuitenkin ilmestyä oireita, näköhäiriöitä.

Maa ja ympäristökin kärsivät, mutta arvokasta kiveä on löydettävä. Kaivoksia on rakennettava. Kilpajuoksu on voitettava. On löydettävä. On nähtävä tarkemmin, ennakoitava.

Ympäristö muuttuu myös laajemmin. Ilmastonmuutos muuttaa lämpötiloja, mikä vaikuttaa lajeihin, esimerkiksi puutiainen leviää. Ihminen vaikuttaa isosti samalla kun yrittää hidastaa paikallisesti.

Yrittää hidastaa samalla kun on käytävä kilpajuoksua. Kaivaa syvältä kurkottaakseen korkeuksiin, rakentaa lisää.

Romaani kuvaa instituutioita, sijoittajia, yrityksiä ja mielikuvien luoja. Romaani kuvaa myös arjen kilpajuoksua, työn ja elämän yhteensovittamista, sitä mikä on tärkeintä ja minkä menettäminen pelottaa eniten. ¶

INARI JUNTUMAA

Pete Risku,
raudoittaja,
luottamusmies,
Tampere

Pahassa paikassa

SYKSYSTÄ ON ODOTETTAVISSA tulevan tavallista kuumempi muutenkin kuin alkavan ekologisen romahduksen takia. Hallituksen aloittama työntekijöiden oikeuksien polkeminen pääsee alakohtaiseen hienosäätöön työehtosopimusneuvotteluiden merkeissä. Lähtötilanne ei ole mitenkään lupaava kovin voimakkaiden vaatimusten esittämiseen, paitsi työnantajapuolella.

ON HYVIN ABSURDIA, että joudumme käymään keskustelua siitä, millä perusteella omistavalle ryhmälle pitäisi kaikesta huolimatta saada kerrytettyä lisää omaisuutta, kun entistä useampi työssäkäyvä joutuu miettimään riittääkö palkka ruokaan, asuntoon tai vaikka terveydenhoitoon. Yritysten omistajien ahneus aiheuttaa niukkuuden politiikkaa työväen keskuuteen. Lisäksi kaikessa hiljaisuudessa maailma on kulkemassa kohti ilmastokaaosta ja epävarmuutta.

ALKAVIEN NEUVOTTELUIDEN osalta arvelen joutuvamme puolustamaan nykyistä sopimusta kohtalaisen voimakkaasti, vaikka Rakennusteollisuuden ja Rakennusliiton välit ovat ihan asiallisessa kunnossa. Alan tilanne töiden ja työllisyyden osalta on edelleen heikko, vaikka nousua on ajoittain ennusteltu. Tämän hetken tuloksentekeataso yrityksissä on siinä mallissa, että jälleen on huono aika millekään korotuksille. Olkoonkin että tuotteiden hinnat, verokohtelu ja muut tuotantokustannukset nousevat, tulee työvaltaisen alan tekijöiden selviytyä kuluihin nähden entistä vähemmällä.

KAIKEN TÄMÄN kunniaakaan ja perinteisen sopimuskulttuurin uhkaavan rapistumisen keskellä, kun suojaamme omaa talouttamme ja työoloja, pitäisi huomiota kyetä antamaan myös ilmastohätätilalle, joka edetessään vie meiltä ja lapsiltamme tulevaisuuden. Kummassakaan tilanteessa ei ole uskottavaa, että joku muu ottaa vastuun asiasta, vaan sitä pitää olla yhtenäisenä joukkona vaatimassa.

JOKAINEN JOUTUNEE tulevaisuudessa miettimään, kenen luomus on lainkuuliaisen kansalaisen ideaali, joka arvostelee vähäisintäkin lainrikkoojaa ja virkavallan vastustajaa, eikä varsinkaan aja koskaan ylinopeutta. Laki voi olla väärässä. ¶

Lohturuokaa parhaimmillaan

Syyssateiden saapuessa keho ja mieli alkavat kaivata lämpöisiä, tutun turvallisia asioita. Lohturuokien – ja suomalaisten klassikkojen – aateliin lukeutuva jauhelihakeitto maistuu niin työmaalla lämmitettynä kuin raskaan päivän jälkeenkin.

LAPSUUTENI MAKUMUISTOIHIN

väkevästi liittyvä jauhelihakeitto oli isän sunnuntaibravuureja, eikä sopian taika ole vuosikymmenten saatossa hälvennyt mihinkään. Päinvastoin. Makoisa, terveellinen ja täyttävä jauhelihasoppa tuntuu yhä maistuvan meistä monelle. Jos liha ei ole mieleksi, kasvisversio valmistuu näppärästi tummasta soijarouheesta.

Siinä missä joku toinen liittää mielessään lohturuokaa rasvaisuuden ja makeuden, minulle lohturuoka (engl. comfort food) on silkkaa nostalgiaa. Etenkin pahimpaan korona-aikaan kokatessa huomasin turvautuvani entistä useammin lapsuuttani sävyttäneisiin makuihin.

Herkullisen klassikkokeiton valmistaminen ei vaadi kaksisia keittiötaitoja, ja jos työpäivän jälkeen haluaa päästä vähällä, valmiiksi pakatuilla keittojuureksilla voi vetää mutkat suoriksi. Toinen vaihtoehto on misata kasvikset etukäteen eli pilkkoa ne jääkaappiin rasioihin odottamaan. Soppa sinällään tekeytyy hellalla ilman sen kummempaa hämmentämistä.

Tätä hurmaavasti höyryävää lohturuokaa kannattaa valmistaa kerralla kunnon satsi, sillä maku vain paranee seuraavana päivänä. Klassisissa resepteissä jauhelihakeittoon käytetään kokonaisia maustepippureita, mutta itse tuppaan suosimaan myllystä rouhittavaa mustapippuria, koska kokonaisen pippurin räksähtäminen hampaan pintaan tuntuu ikävältä.

TEKSTI: SANNA PÖYRY

Herkullinen jauhelihakeitto 3–4:lle

Keiton juureksia voi vaihdella saatavuuden/seasonin mukaan eli korvata sellerin esimerkiksi lantulla tai palsterinakalla. Itse käytän myös

fenkolia, koska se tuo sopiaan lempeän makean, hennon anismaisen vivahteen. Myös purjorenkaat sopivat kivasti jauhelihasoppaan.

400 g naudanjauhelihaa
1 salottisipuli (tai ½ keltasipuli)
½ punasipuli
150 g juuriselleriä
100 g fenkolia
7 kiinteämaltoista perunaa (esim. Annabelle)
4 porkkanaa
pari nokareta voita

3 laakerinlehteä
1 + 1 tl merisuolaa
mustapippuria
2 rkl rypsiöljyä
2 tl kuivattua rosmariinia
1 ½ l vettä
2–3 lihaliemikuutiota
2 valkosipulinkynttä
½ ruukkua lehtipersiljaa (savupaprikajauhetta)

Ota jauheliha pöydälle puolisen tuntia ennen paistamista. Jääkaappikylmä liha purskauttaa lihasnesteet pannulle – eli hautuu ruskistumisen sijaan.

Kuori sipulit ja selleri. Pilko karkeasti. Huuhtaise ja pilko fenkoli. Kuori perunat ja porkkanat ja pilko ne suupalan kokoisiksi.

Laita voi pataan tai isoon kattilaan ja kuullota vihanneksia muutama minuutti. Lisää laakerinlehdet, 1 tl suolaa ja rouhaise muutama kierros mustapippuria myllystä.

Siirrä vihannekset padan laitaan, nosta lämpöä ja lisää

öljy. Ruskista jauheliha 3–4 erässä, suolaa ja pippuroi. Sekoita joukkoon rosmariini. Kiehauta vesi toisessa kattilassa ja lisää liemikuutiot.

Kun jauheliha on ruskistunut, kaada lihaliemi pataan. Lisää perunat. Laske lämpöä, peitä kannella ja keittele hiljaksi parisenkymmentä minuuttia tai kunnes kasvikset ovat sopivasti pehmenneet. Maista ja lisää rosmariinia, jos siltä tuntuu.

Sekoita lopuksi pataan hienonnettu valkosipuli, silputtu persilja ja paprikajauhe, jos pidät sen mausta. Nauti höyryävän kuumana!

→ Sarjakuva

Näin haet ansiopäivärahaa

1. Ilmoittaudu viimeistään ensimmäisenä työttömyys- tai lomautuspäivänä työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistoon.
2. Täytä ansiopäiväraha hakemus A-kassan eAsioinnissa hakemusjakson päätyttyä.
3. Tarkista, että sinulla on kaikki tarvittavat liitteet päiväraha hakemukseen.
4. Lähetä ansiopäiväraha hakemus liitteineen.
5. Toimita mahdollisesti pyydetyt lisäselvitykset ja puuttuvat liitteet.

*Jos et voi käyttää eAsiointia, niin ohjeet tähän tilanteeseen löytyvät sivulta:
a-kassa.fi/easioinnin-vinkit/*

- Du hittar **E-tjänsten** och ansökningsinstruktioner från vår webbsida.
- Du kan kontrollera behandlingssituationen och svarstiden för inkommande E-tjänstens meddelanden i sammanhang med behandlingssituationen.

*Om du inte kan använda E-tjänsten hittar du instruktionerna för denna situation på sidan:
a-kassa.fi/sv/etjansten-tips/*

A-kassa.fi

Seuraa meitä somessa
Följ oss på some

@AvoinKassa

- **eAsioinnin** ja tarkemmat hakuohjeet löydät verkkosivuiltamme.
- Hakemusten ja eAsiointiin saapuvien viestien vastausajan voit tarkistaa päiväraha hakemusten käsittelytilanteen yhteydestä.

Så här söker du dagpenning

1. Anmäl dig senast den första arbetslöshets eller permitteringsdagen som arbetslös arbetssökande till AN-byrån.
2. Fyll i ansökan via A-kassans E-tjänst efter avslutad ansökningsperiod.
3. Kontrollera att du har alla behövliga bilagor för ansökan om dagpenning.
4. Skicka ansökan om dagpenning med bilagor.
5. Leverera eventuella begärda tilläggsutredningar och bilagor som fattas.

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä: **Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki**

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi! Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

OSASTOTAPAHTUMAT

Os. 055, Järvenpää

Syyskokous to 10.10. klo 18, Järvenpää-talo, Hallintokatu 4. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2025) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 056, Salo

Syyskokous ma 21.10. klo 18 osaston toimistolla, Helsingintie 16, Salo. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2025) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Perinteinen pikkujouluruokailu pe 22.11. klo 19, Snellmankoti, Rantakatu 27, Kokkola. Tanssimusiikista vastaa Jiri Tammilehto yhteineen ja ruokatarjoilusta Herkkuhetki Kentala. Omavastuu jäsen 5 €, avec 15 €, maksu viimeistään su 17.11. tilille FI37 5162 0020 2679 21 (viestiosioon oma nimi). Tervetuloa! Hallitus

OSASTOTAPAHTUMAT

Os. 094, Turku

Syyskokous pe 1.11. klo 18 ja hallituksen kokous klo 17.30, Turun aluejärjestön kokoustilat, alakerta, Uudenmaankatu 6 A. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2025) sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsaus. Tarjolla pizzaa ja juomia, sauna. Tervetuloa! Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Teatteriesitys Yllätysvieras la 16.11. klo 13, Arena-näyttämö, Hakaniemi, Helsinki. Lipun hinta 20 € hlö sis. teatteriesityksen ja ruokailun Graniittilinnassa näytöksen jälkeen. Maksu tilille FI73 1555 3000 1011 71. Sitovat ilmoittautumiset ma 14.10. mennessä: Matti Tiainen, p. 040 705 8809 tai matti.tiainen2@luukku.com.

Os. 187, Lempäälä

Syyskokous ti 5.11. klo 17, Mantunkulma, Puistokatu 2, Lempäälä. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2025) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 288, Nurmijärvi

Syyskokous la 5.10. klo 14, Perttulan kansantalo, Nummenpääntie 9, Perttula. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2025) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen mahdollisuus ruokailuun. Tervetuloa! Hallitus

MUISTOLLE

Anttonen Jukka Olavi

Osastomme pitkäaikainen jäsen Jukka Olavi Anttonen kuoli 2.5.2024. Hän oli syntynyt 6.5.1943 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1981. Muistoa kunnioittaen Os. 076, Pietarsaari

ONNEA

85 vuotta

Niiranen Hannu Jaakko, 14.9., Loimaa. Os. 014, Turun maalarit

LOMAT

Hyvinvointilomat ry:n vuoden 2025 lomat

Vuoden 2025 lomille on 3 yleishaun lomien hakuaikaa:

- 1.–30.11.2024 haetaan tammi-toukokuun 2025 lomille
- 1.–31.3.2025 haetaan kesä-syyskuun 2025 lomille
- 1.–31.8.2025 haetaan loka-joulukuun 2025 lomille

Jokaisena hakuaikana on haettavissa lapsiperhelomia, yhden vanhemman perheiden lomia, työttömien lomia, työikäisten lomia ja yleisiä aikuislomia. Valittavana on erilaisia lomakohteita eri puolilta Suomea: lomakoteja, loma-keskuksia, kylpylähotelleja ja urheilupuistoja.

Tuettu loma on pituudeltaan 5 vrk ja sisältää majoituksen, täysihoidon ruokailut sekä ohjattuun lomaohjelmaan osallistumisen. Lapsiperhe- ja yhden vanhemman perheiden lomilla järjestetään myös ryhmämuotoista lastenhoitoa. Tuetun loman hinta eli omavastuuosuus vaihtelee kohteen ja lomatyypin mukaan. Alle 16-vuotiaat lomailevat veloituksetta huoltajan kanssa.

Kaikki lomat ovat avoimesti haettavissa, eikä loman hakeminen edellytä minkään yhdistyksen tai liiton jäsenyyttä.

Lomat on suunnattu pienituloisille henkilöille ja ne myönnetään taloudellisin, terveydellisin ja sosiaalisin perustein ensikertalaisuus huomioiden.

Tuetun loman voi saada korkeintaan joka kolmas vuosi ja enintään 3 kertaa 10 vuoden aikana.

Lomaa voi hakea sähköisesti: hyvinvointilomat.fi

Lomahakemuksen voi tulostaa: hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla Rakennusliiton lomavastaava Carita Vuorenmaalle 020 774 3012

Paperisen lomahakemuksen palautus:
Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät osoitteesta
<http://rakennusliitto.fi/saarrot>

Yhteystiedot

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4,
PL 307, 00531 Helsinki
Vaihe: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

POIKKEUKSIA PALVELUAIKOIHIN

Läntisen palvelualueen palvelupisteet sulkeutuvat maanantaina 3.6. jo klo 14.

Liiton puhelinvaihe on suljettu 1.-28.7.

Puhelinvaihteemme sulkeutuu kesä-elokuussa klo 15.30.

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Asiakirjat, PL 307, 00531 Helsinki

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Palveluaika ma-pe 9-15

Työnantajatilitykset 020 774 3344
tai ta-tilit@rakennusliitto.fi
Palveluaika ma-pe 9-15

Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma-pe 9-15

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

Palvelupisteiden yhteystiedot löytyvät
www.rakennusliitto.fi/yhteystiedot

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan eAsiainnin kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen asiakirjat@rakennusliitto.fi
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. 020 690 231 ma-pe klo 9-15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

Rakentaja

PÄÄTOIMITTAJA
JOHANNA HELLSTEN
P. 040 770 5194

VIESTINTÄPÄÄLLIKKÖ
JANNE MÄKINEN
P. 040 352 1161

TOIMITTAJA
JUKKA NISSINEN
P. 050 2785

**TOIMITUKSEN
SÄHKÖPOSTIOSOITTEET:**
ETUNIMI.SUKUNIMI@RAKENNUSLIITTO.FI

JULKAISIJA
RAKENNUSLIITTO RY

TOIMITUKSEN OSOITE
SILTASAARENKATU 4, HELSINKI

TAITTO
PUNAMUSTA OY,
SISÄLTÖ- JA SUUNNITTELUPALVELUT

POSTIOSOITE
PL 307, 00530 HELSINKI
PUHELIN, VAI HDE 020 774 003

TILOUSHINTA
12 KK/35 €

PAINOPAikka
PUNAMUSTA, FORSSAN YKSIKKÖ
ISSN 0355-8614

ILMOITUSMYynti
HEIDI ANDERSSON
P. 050 528 7770
HEIDI.ANDERSSON@TIETOTALLI.FI

Lehden ilmestymispäivä on perjantai.

Seuraavassa numerossa:

Seuraavassa lehdessä maakokousta, luottamushenkilöristeilyä, arkkitehdin ja rakentajan vuoropuhelua sekä tutkimusta siitä, miten paljon työmaalla menee aikaa odotteluun.

Julkaisupäivä verkossa
8.11.2024

Aineistopäivä
11.10.2024

2024

RAKENTAJA 8/24
Aineistopäivä 15.11.2024
Julkaisupäivä (verkossa) 13.12.2024

Ilmoitusvaraukset:

Heidi Andersson
050 528 7770
heidi.andersson@tietotalli.fi

**Rakennusliiton
etu
TaskuTurvaan:**
tapaturman hoidon
ensimmäinen käynti
Pihlajalinnassa omaa
rahaa käyttämättä

*Hymyile,
olet Turvassa.*

Sattuiko tapaturma? Hoitoon TaskuTurva-sovellusta näyttämällä

Rakennusliitto on vakuuttanut jäsenensä Turvassa vapaa-ajan tapaturmavakuutuksella, joka korvaa tapaturman hoitokuluja. Nyt tähän merkittävään jäsenetuun on kytketty vielä lisäetu.

Tapaturmaan liittyvä ensimmäinen hoitolaitoskäynti Pihlajalinnassa sujuu Rakennusliiton jäseneltä omaa rahaa käyttämättä aina 500 euroon asti, kun näytät TaskuTurvasta Rakennusliiton suorakorvauskorttia. Mahdollisia isompia jatkotutkimuksia varten jäsenen on mahdollista saada maksusitoumus. Lähimmän Pihlajalinnan hoitolaitoksen löydät kätevästi TaskuTurvan kautta.

TaskuTurva on vakuutusyhtiö Turvan mobiilisovellus.
Lataa omasi sovelluskaupasta, niin hoksaat miten kätevä se on.
Ei muuten maksa mitään.

Lue lisää edusta turva.fi/rakennusliitto

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva

